

»Mladi za napredek Maribora 2013«

30. srečanje

**RAZŠIRJENOST IN
POZNAVANJE DROG MED
MLADIMI**

Raziskovalno področje: Sociologija

Raziskovalna naloga

Šolski inštitut za sociologijo in
Tudijski inštitut za sociologijo
Univerza na Mariboru, Filozofska fakulteta

Februar, 2013

»Mladi za napredek Maribora 2013«

30. srečanje

**RAZŠIRJENOST IN
POZNAVANJE DROG MED
MLADIMI**

Raziskovalno področje: Sociologija

Raziskovalna naloga

Februar, 2013

KAZALO

POVZETEK	6
ZAHVALA	7
1 UVOD	8
2 CILJI RAZISKOVALNE NALOGE	9
3 RAZISKOVALNE HIPOTEZE	10
4 TEORETIČNI DEL	11
4.1 DANAŠNJA DRUŽBA	11
4.2 DELITEV DROG IN RAZVOJ ODVISNOSTI	11
4.2.1 Kaj so droge?	11
4.2.2 Droge delimo v 3 skupine	11
4.2.2.1 Depresorji centralnega živčnega sistema	11
4.2.2.2 Stimulansi	12
4.2.2.3 Halucinogeni	12
4.2.3 Razvoj zasvojenosti	13
4.2.3.1 Razvoj zasvojenosti delimo na šest faz	13
4.2.4 Droge in njihovi vplivi na organizem	14
4.2.4.1 Dovoljene droge	14
4.2.4.2 Prepovedane droge	17
5 RAZISKOVALNI DEL	30
5.1 METODE DE LA	30
5.2 VZOREC	30
5.3 GRAFI ZA OŠ ANGELA BESEDNJAKA	31
5.4 GRAFI ZA OŠ DUŠANA FLISA HOČE	52
6 ZAKLJUČEK	66
VIRI IN LITERATURA	68
PRILOGE – Anketa	69

KAZALO SLIK

Slika 1: Kavna zrna.....	15
Slika 2: Tobak.....	15
Slika 3: Primer alkohola	16
Slika 4: Zdravila	17
Slika 5: Marihuana	19
Slika 6: Hašiš.....	19
Slika 7: LSD	20
Slika 8: Načini jemanja heroina.....	21
Slika 9: Oblika cracka.....	23
Slika 10: Opiati.....	24
Slika 11: Heroin.....	25
Slika 12: Morfin	26
Slika 13: Ecstasy.....	28
Slika 14: Speed.....	29

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol – 7. razred.....	31
Graf 2: Spol – 8. razred.....	31
Graf 3: Spol – 9. razred.....	32
Graf 4: Kaj pomeni beseda droga? -7. razred.....	32
Graf 5: Kaj pomeni beseda droga? - 8. razred.....	33
Graf 6: Kaj pomeni beseda droga? - 9. razred.....	34
Graf 7: Ali pomenita beseda droga in mamilo enako? – 7. razred.....	34
Graf 8: Ali pomenita beseda droga in mamilo enako? – 8. razred.....	35
Graf 9: Ali pomenita beseda droga in mamilo enako? – 7. razred.....	35
Graf 10: Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način? – 7. razred.....	36
Graf 11: Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način? – 8. razred.....	36
Graf 12: Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način? – 9. razred.....	37
Graf 13: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način – 7. razred	38

Graf 14: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način – 8. razred	38
Graf 15: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način – 9. razred	38
Graf 16: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a. - 7. razred	39
Graf 17: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a. - 8. razred	40
Graf 18: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a. - 9. razred	40
Graf 19: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 7. razred	41
Graf 20: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 8. razred	41
Graf 21: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 9. Razred.....	42
Graf 22: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 7. razred....	43
Graf 23: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 8. razred.....	44
Graf 24: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? -9. Razred.....	45
Graf 25: Kako bi odreagirala/a oz. kaj bi naredil/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 7. razred.....	46
Graf 26: Kako bi odreagirala/a oz. kaj bi naredil/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 8. razred.....	47
Graf 27: Kako bi odreagirala/a oz. kaj bi naredil/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 9. razred.....	48
Graf 28: Kaj oziroma kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 7. razred	49
Graf 29: Kaj oziroma kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 8. Razred.....	50
Graf 30: Kaj oziroma kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 9. Razred.....	50
Graf 31: Spol – 9. razred.....	52
Graf 32: Spol – 8. razred.....	52

Graf 33: Kaj pomeni beseda droga? – 9. Razred	53
Graf 34: Kaj pomeni beseda droga? – 8. razred	53
Graf 35: Ali beseda droga in mamilo pomenita enako? – 9. razred.....	54
Graf 36: Ali beseda droga in mamilo pomenita enako? – 8. razred.....	54
Graf 37: Ali lahko do vseh drog pridemo na legalen - zakonit način? – 9. razred.....	55
Graf 38: Ali lahko do vseh drog pridemo na legalen - zakonit način? – 8. razred.....	55
Graf 39: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko pridobiš na zakonit način – 9. razred	56
Graf 40: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko pridobiš na zakonit način – 8. razred	57
Graf 41: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a – 9. razred	58
Graf 42: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a – 8. razred	59
Graf 43: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 9. razred	60
Graf 44: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 8. razred	60
Graf 45: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 9. razred.....	61
Graf 46: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 8. razred.....	62
Graf 47: Kako bi odreagir/a oz. kaj bi naredil/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 9. razred.....	63
Graf 48: Kako bi odreagir/a oz. kaj bi naredi/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog – 8. Razred.....	63
Graf 49: Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 9. razred.....	64
Graf 50: Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 8. razred.....	64

POVZETEK

Za to raziskovalno nalogo sva se odločili zato, ker naju zelo skrbi vse večja razširjenost drog med mladimi. Tako sva se osredotočili predvsem na to, koliko najini vrstniki že vedo o drogah, kako je droga med njimi razširjena in koliko se zavedajo negativnih posledic, ki jih prinaša uživanje drog. Raziskavo sva naredili med učenci zadnje, tretje triade, saj sva domnevali, da so učenci sedmih, osmih in devetih razredov s to problematiko že seznanjeni. Ker se naša šola nahaja v mestu, sva naredili primerjavo s šolo, ki je izven mesta, saj naju je zanimalo, če na vedenje o problematiki drog vpliva tudi okolica, v kateri najstnik živi.

ZAHVALA

Radi bi se zahvalili najini mentorici, ki nama je stala ob strani ter naju spodbujala in nama dajala številne nasvete. Iskrena hvala tudi našemu učitelju računalništva. Prav tako se zahvaljujemo tudi učiteljem OŠ Dušana Flisa Hoče, ki so nama pomagali pri anketiranju učencev njihove šole. V veliko pomoč in podporo pa so nama bili tudi najini starši, zato gre zahvala tudi njim.

1 UVOD

Uporaba drog, ki spreminjajo duha, je stara kot človeštvo. Že prazgodovinski človek je pil kvašene pijače, staroegipčanska pisna dela opisujejo uživanje vina in piva, južnoameriški Indijanci so poznali poživljajoče lastnosti koke,...

Tudi danes se pojavlja uživanje drog v vseh družbah in njenih slojih.

Motivi za začetek uživanja so radovednost, snobizem, privlačnost prepovedanega, protesten simbol ali upor, nesposobnost spoprijemanja z življenjskimi tegobami in konflikti, potrošništvo ter vse večja osamljenost in odtujenost med ljudmi.

Zaskrbljujoče je predvsem povečevanje števila mladih uživalcev drog. Prav mladi, pa se najmanj zavedajo nevarnosti, ki jih prinaša uživanje drog. Zato lahko najhitreje vstopijo v stik z njo ter podležejo njenim učinkom.

Vsaka družba pa bi se morala zamisliti, zakaj se njena mlada generacija odvrta od stvarnosti in se zateka v svet halucinacij in neresničnosti.

2 CILJI RAZISKOVALNE NALOGE

Ugotoviti želiva:

1. Koliko najini vrstniki poznajo različne droge?
2. Zakaj se najstniki sploh odločijo, da bodo poskusili drogo?
3. Kako pogosto osnovnošolci posegajo po določenih drogah?
4. V kolikšni meri se najstniki zavedajo škodljivih posledic uživanja drog?

3 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Hipoteza 1: Večina učencev pozna pomen besede droga.

Hipoteza 2: Večina učencev ve, da lahko do večine drog pridemo le na nelegalen način.

Hipoteza 3: Večina učencev je seznanjena s škodljivimi posledicami uživanja drog, saj vedo, da droge povzročajo bolezni kot sta hepatitis B in C, okužba z virusom HIV in posledično obolenjem AIDS, da vplivajo na neredno in hitrejše bitje srca, da vzbujajo občutek tesnobe, panike in depresije ter vodijo v kriminalna dejanja.

Hipoteza 4: Misliva, da so najini vrstniki izmed drog poskusili le cigarete (nikotin), kavo (kofein), čaj (tein) in alkohol.

Hipoteza 5: Na začetek eksperimentiranja z drogami vplivajo pritiski prijateljev iz vrstniške skupine in radovednost.

4 TEORETIČNI DEL

4.1 DANAŠNJA DRUŽBA

Družbo so poznali že v prazgodovini (pra družba), vendar se je ta družba skozi tisočletja spreminjala. Nastala je takšna kot jo poznamo danes. Obstajajo različne vrste družb. V šoli imamo družbo sošolcev, izven šole pa družbo prijateljev. Prijatelje spoznamo na različnih krajih ob najrazličnejših časih. V osnovi delimo družbo na dve vrsti. Na dobro družbo in slabo družbo. Dobra družba je tista, v kateri se počutimo sproščeno in nismo pod nobenim pritiskom, saj se z vsemi prijatelji dobro razumemo ter imamo skupne interese. Slaba družba je tista, v kateri se zaradi različnih vzrokov počutimo utesnjeno. Tako se lahko počutimo, ker ne ustrezamo vsem »merilom« tiste družbe. Na primer, če v družbi vsi kadijo in pijejo alkoholne pijače, ti pa se želiš vključiti v tako družbo, ti postavijo pogoj, da moraš za vstop v njihovo družbo začeti kaditi.

Meniva, da je odločitev za priključitev neki družbi na strani vsakega posameznika. Če bo nekdo, zaradi pritiskov vrstnikov določene družbe, začel piti, kaditi ali celo uživati droge, potem si je najverjetneje to želel. Saj bi v nasprotnem primeru lahko odklonil vključitev v tako družbo.

4.2 DELITEV DROG IN RAZVOJ ODVISNOSTI

4.2.1 Kaj so droge?

Droge so snovi, ki na poseben način spremenijo človekovo doživljanje in tudi njegovo telesno delovanje. Uživalcu dajejo občutke omame, opoja, pomiritve, poživitve in razširjanja zavesti.

4.2.2 Droge delimo v 3 skupine

4.2.2.1 Depresorji centralnega živčnega sistema

Znižujejo živčno aktivnost, zmanjšujejo občutek straha in tesnobe ter notranje napetosti (trankvilizatorji). Uporabljajo jih tudi v medicini (analgetiki), ter predpisujejo pri težavah s spanjem (hipnotiki).¹

¹ Vir: <http://www.policija.si/index.php/preventiva-/preventiva/428>, dne 9.1. 2013

Delimo jih na:

- naravne (opij, morfin, kodein)
- pol sintetične (heroin)
- sintetične (narkotični analgetiki – metadon, hipnotiki – uspavalna sredstva, antiepileptiki, splošni anestetiki, pomirjevala)

Značilnost narkotičnih analgetikov je, da odpravijo ali vsaj zmanjšajo bolečine, hkrati pa povzročajo evforijo in občutek ugodja (npr. Heptanon, Fortral in Dolantin). Eden izmed nezaželenih pojavov omenjenih zdravil je potreba po vedno večjih odmerkih. Po daljšem ali ponavljajočem se jemanju številnih narkotikov se človek nanje privadi in postane odvisen. Nevarnost odvisnosti je toliko večja, ker se človek po teh zdravilih nekaj časa zelo dobro počuti in se reši anksioznosti. Zaradi opisanih lastnosti jih narkomani zelo pogosto uporabljajo (zlorablajo) za drogiranje ali nadomestek drogiranja. Ti preparati morajo biti zato pod strogo kontrolo. Obstajajo v obliki tablet, kapljic in injekcijskih ampul.

4.2.2.2 Stimulansi

Povečujejo možgansko aktivnost. Pri uživalcih povzročajo občutek večje živahnosti, energije in budnosti.²

Delimo jih na:

- naravne (kofein, nikotin, kokain, khat)
- sintetične (amfetamin, metamfetamin, ekstazi, speed)

4.2.2.3 Halucinogeni

So droge, ki popačijo sporočila med možganskimi nevroni. Povzročajo privide in prisluhe.³

Delimo jih na:

- naravne (meskalin, gobice)
- sintetične (LSD, DMT, DET)

² Vir: Naik A. 2002 Droge str. 10-11.

³ Vir: Vir: Naik A. 2002 Droge, str. 10-11

4.2.3 Razvoj zasvojenosti

Uživanje drog je zahrbtn, napredujoč proces, ki se začne z eksperimentiranjem in jemanjem droge. Naslednji korak je uživanje drog z namenom, da bi vplivali na svoje počutje in vedenje. Ko uživanje drog preide v navado, postane osrednje gibalno mladostnikovega življenjskega sloga. Prejšnji interesi izginejo, novi prijatelji nadomestijo stare in odvisnost postane novo "normalno" stanje.⁴

4.2.3.1 Razvoj zasvojenosti delimo na šest faz

1. Faza - Faza eksperimentiranja

V tej fazi se mladostnik začne obnašati uporniško do staršev, začne se prostaško izražati ter hitro menjava razpoloženje. Droge prvič poskusi zaradi potrditve v družbe, zaradi radovednosti ter hrepenenja ali zaradi pritiska vrstnikov. Pri fazi eksperimentiranja je za mladostnika bolj pomemben občutek vzburjenja kot pa sam učinek droge.

2. Faza - Faza socialne rabe

V tej fazi mladostnik že kupuje droge, vendar jih jemlje le občasno v družbi drugih. Izgublja interes za šolske in obšolske dejavnosti, učni uspeh se mu poslabšuje. Oddaljuje se od staršev, vendar pa pred njimi ter prijatelji, sošolci in učitelji skuša ohraniti staro podobo. Dostikrat se odmakne na samo, v svojo sobo, kjer največkrat posluša glasbo.

3. Faza - Faza instrumentalne rabe

V tej fazi uživalec po navadi ugotovi, zakaj je sploh začel jemati droge. Vidno se mu poslabša učni uspeh. Začne ugotavljati, kako določena droga vpliva na njegovo vedenje. Mladostnik se začne upirati družinskim pravilom, opazno pa se spremeni tudi njegovo vedenje.

4. Faza - Habitualna faza

Ta faza se ne razlikuje veliko od instrumentalne faze, le da mladostnik vedno bolj pogosto uživa droge. Pri tej fazi se spremenijo čustva. Uživalec zapade v rahlo depresijo, ima motnje pri spanju ter težave v koncentraciji.

⁴ Kastelic, A. Mladostnik in droga. Ljubljana. Domus. 1999. Str.86

5. Faza - Kompulzivna faza

To je faza obsedenosti z drogami. Uživalec je že odvisen oziroma obseden z željo po drogi. Čuti sram in obup ter razmišlja o samomoru (nekateri ga tudi napravijo). Droge zanj niso več zanimive. Uživalec ima telesne težave, težave v družini, po navadi pusti šolo/sluzbo in začne kršiti zakone. Jemanja prepovedanih substanc več ne skriva. Je vse bolj depresiven, obrazna mimika je borna in zanemarjenost je več kot očitna.

6. Faza - Faza odvisnosti

Možgani odvisnika začnejo tvoriti endorfine (za obrambo). Pogosto ima težave s policijo, je vedno bolj zanemarjen in večkrat oboleva. Starši ga v tej fazi po navadi napodijo od doma. Odvisnik postane agresiven, depresiven, razdražljiv in apatičen. V sebi je obupan, na zunaj pa uporniški. Večina začne v tem stanju iskati pomoč.⁵

4.2.4 Droge in njihovi vplivi na organizem

Pogosto slišimo, da droge delimo na mehke in trde droge. Pri tem asociacija na tako imenovane "soft drink" zavaja češ, da so droge lahko neškodljive. Res je, da obstajajo bolj nevarne in manj nevarne droge. Toda prav vsaka droga je nevarna, kar pa je odvisno tudi od uživalca. Pomemben je namreč uživalčev osebni značaj in njegova starost, ko začne z uživanjem ter okolje, v katerem uživalec živi.

Droge delimo na **dovoljenje** in **prepovedane**.

4.2.4.1 Dovoljene droge

Kofein je droga, s katero ljudje po navadi najprej pridejo v stik. Prisoten je v večini pijač, ki jih pogosto uživajo že otroci, v čokoladi, čaju in kavi. Pločevinka Coca cole vsebuje od 30 do 60 mg kofeina. Potrebno je povedati, da se tein dandanes enači z kofeinom, vsaj tako so dokazali znanstveniki.⁶

Kofeinizem je danes klasificiran kot bolezen. Kofein povzroča odvisnost, vznburjenje in nemir, ki ju spremljata nespečnost in obrazna rdečica. Kofein povečuje budnost, rahlo

⁵ <https://sites.google.com/site/ddenis2a/droge/uzivanje-drog-in-razvoj-odvisnosti>, dne 9.1.2013

⁶ <http://www2.arnes.si/~lmarus/suss/arhiv/suss-arhiv-000175.html>

izboljša počutje, pospeši metabolizem⁷, zviša krvni tlak in povečuje tok urina. Znano je, da pri otrocih in mladostnikih lahko velike količine tovrstnih pijač povzročijo nerazjasnjena stanja tesnobe.

Slika 1: Kavna zrna

Vir: <http://www.hujsaj-zdravo.si/upload/iblock/dc0/kofein.jpg>

Tobak je rastlina, iz katere pridelujejo cigarete, cigare, žvečilni tobak in tobak za pipe in njuhanje. V cigarah je veliko škodljivih snovi kot so nikotin, katran in ogljikov monoksid. Najbolj nevaren je nikotin, zlasti v tekoči obliki, saj lahko že ena ali dve kapljici povzročita smrt. Ker je nikotin strup, skoraj vsi, ki prvič kadijo, čutijo slabost. Prav tako nikotin pospeši srčni utrip, zato imajo kadilci hitrejše reakcije, vendar je ta učinek kratkotrajen, potem pa je kadilec utrujen in začuti potrebo po novi cigareti. Zato ne moremo govoriti, da je kajenje navada, ampak govorimo o odvisnosti.

Zanimivosti:

- Fantje prvo cigareto pokadijo prej kot dekleta.
- Kar 17% mladih, pokadi svojo prvo cigareto že pri 11 letih.

Slika 2: Tobak

Vir: http://www.regionalobala.si/data/albums/novice/b/1_237d5b4991bc8f171f87c334ca5200f0.jpg

⁷ biokemični procesi, pri katerih nastajajo energija, potrebna za življenje, in snovi za obnavljanje celic; presnavljanje, presnova.

Alkohol v manjših količinah sprošča. Če se ga spiže preveč ali pa tudi le malo v napačnem času, utegnejo nastopiti resne težave. Alkohol povzroča škodo zdravju, družini, samospoštovanju, da denarnice niti ne omenjava. Alkoholne pijače spadajo med dovoljene droge za odrasle, nikakor pa ne za otroke in mladostnike. Vse pijače, ki vsebujejo etanol, so alkoholne pijače. Čeprav vemo, da je pitje alkohola oziroma prodaja mladostnikom pod 18 let starosti pri nas prepovedana, je kljub temu najpogostejša oblika uživanja drog. Ker mladostniki pijejo alkohol po navadi zelo hitro, se lahko njegova koncentracija v krvi močno dvigne, kar lahko povzroči celo smrt.⁸

Učinki delovanja alkohola so odvisni od količine popitega alkohola, starosti uživalca, njegove telesne teže, prehrane, psihičnega razpoloženja in hitrosti pitja uživalca. Preveč alkohola povzroči pijanost. Znaki pijanosti so predvsem težave pri govorjenju, premikanju, spominu, neustreznem presojanju (ljudje pod vplivom alkohola počnejo drzne in neprimerne stvari), slabost, bruhanje, koma in nezavestno stanje (pri velikih količinah zaužitega alkohola).

Redno uživanje alkohola vodi v telesno in psihično odvisnost. Alkoholizem je kot vse odvisnosti kronična bolezen, ki zmanjšuje življenjsko dobo za 20 do 25 let, če se zasvojenec ne zdravi.

Slika 3: Primer alkohola

Vir: <http://pictures.4ever.eu/data/674xX/food-and-beverages/%5Bpictures.4ever.eu%5D%20alcohol%20160235.jp>

⁸ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.111

Zdravila

Odvisnost povzročajo pomirjevala in uspavala ter zdravila za zdravljenje bolečin, epilepsije in parkinsonove bolezni. Navezanost na uspavala in analgetike (nemorfinska blažila bolečin) se najpogosteje pojavljajo pri odraslih. Pri mladih gre običajno le za kratkotrajno jemanje ali pa jih uporabijo kot sredstvo za samomor, saj velika količina teh zdravil povzroči ohromitev dihanja in delovanja srca, kar povzroči smrt. Odvisnost od zdravil se razvije že po treh do šestih tednih rednega jemanja. Opuščanje zdravila pa lahko traja skoraj toliko časa, kolikor je bil bolnik odvisen od njega.⁹

Slika 4: Zdravila

Vir: http://www.mb-lekarne.si/files/images/svetovalec/v/78_iStock_000010317685Medium.jpg

4.2.4.2 Prepovedane droge

Marihuana, hašiš, THC

Konoplja je enoletna dvodomna rastlina, ki dobro uspeva tudi pri nas. Vsebuje številne psihoaktivne snovi, od katerih je najpomembnejši tetrahidrokanabinol (THC). Največ ga je v vršičkih in listih "ženskih" rastlin, ki jih posušene imenujemo marihuana, ganja, dobe, trava, špinel.

Rastlinska smola se imenuje hašiš.

⁹ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.115

Marihuana in hašiš se lahko uživata v različnih oblikah. Lahko se kadita primešana tobaku ali sama kot joint, kuhana v čaju, žvečita v kroglicah ali uživata v prehrani pomešana v sladice, potresena po pici ali v sendvičih.

Njuni učinki so težko predvidljivi in močno odvisni tudi od pričakovanj uživalca. Ob slabem telesnem in psihičnem počutju se lahko pojavijo tesnoba, potrlost, pa tudi napadi groze in panike. Pri občasnem uživanju manjših količin marihuane, se po navadi pojavi odmaknjeno sanjarjenje, zadovoljna blaženost, občutek boljšega zaznavanja in občutek hitrejšega razmišljanja. Prav zaradi opisanih učinkov je marihuana tako priljubljena med mladimi.

Za uživanje večjih količin pri občutljivejših osebah pa so značilna:

- razigranost, ki se stopnjuje do vznesenosti,
- izbruh neobvladljivega smeha,
- motnje v vidnem, slušnem in telesnem zaznavanju časa.

Zapozneli učinki droge se kažejo kot:

- pospešeno dihanje,
- suha usta,
- pordele očesne veznice,
- splošna slabost,
- blage motnje v ravnotežju, motorične motnje.

Pri uživalcih zaznavamo tudi zadah po nekakšnem sladkem senu ali zažgani vrvi, tega vonja pa se navzamejo tudi lasje in obleka.¹⁰

¹⁰ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.120

Slika 5: Marihuana

Vir:http://images.smh.com.au/2012/03/11/3116713/ipad-art-wide-3_Cannabis1-420x0.jpg

Slika 6: Hašiš

vir: <http://drogy-info.inup.cz/files/150/hasis.jpg>

LSD je psihedelična droga, kar pomeni, da spreminja zaznavanje oziroma doživljanje okolice. LSD nastane v kemičnem laboratoriju. Učinkovit je že v zelo majhnih količinah. Med uživalci je najpogostejši halucinogen, ob tem pa tudi najmočnejši. Na trgu se pojavlja v obliki raznobarnih tabletk, prodaja pa se tudi v obliki prepojenih pivnikov.

Učinki delovanja LSD:

- vegetativni pojavi (slinjenje, potenje, vrtoglavica, siljenje k bljuvanju),
- motnje čustvovanja,
- motnje zaznavanja,
- kratkotrajno stanje panike in blodenje,

- potrtost (ki lahko vodi k samomoru in samopoškodbam)
- dlje časa trajajoče stanje depresivne naveličanosti in razmišljanje o smrti.¹¹

Slika 7: LSD

Vir: <http://www.youthrise.org/sites/default/files/userimages/lsd.jpg>

Kokain najdemo v listih grma coca, ki raste v državah Latinske Amerike, predvsem Peruju, Boliviji in Čilu. Kokain je najstarejše znano poživilo. Kokain spada med poživila oziroma stimulanse, ki jih delimo na naravne (kofein, kokain, nikotin) in sintetične (amfetamin, metamfetamin). Kokain je bel prah, ki ga uživanci večinoma vdihavajo skozi nos ali pa ga raztopijo v vodi in si ga vbrizgajo v žilo. Kokain se najpogosteje pojavlja v stekleničkah za zdravila, raznih vrečkah ali pa je zavit v folijo.

Učinki delovanja: pri učinkih delovanja kokaina gre za troje razpoloženj, ki se pojavljajo pri rednem uživanju, in sicer evforičnost, opojnost in depresivnost.

Pri dolgotrajnejšem uživanju povzroči impotenco, oslabi delovanje jeter, pri tistih, ki ga njuhajo, uniči nosno sluznico ter zaradi zmanjšane teka zasvojenca, docela psihično in telesno izčrpa organizem. Uživanje kokaina lahko povzroči majno telesno, a hudo psihično odvisnost. Pri uživanju se lahko razvije še toleranca, kar pomeni, da je za doseg enakih učinkov potreben vedno večji odmerek.

Najvidnejši znaki uživanja kokaina:

- izguba telesne teže in zanemarjenost,

¹¹ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str. 122

- pogosto krvavenje iz nosu in rdečkasta koža zaradi praskanja,
- razširjene zenice,
- napad krčev, zmanjšanje apetita, kurja polt in izsušitev grla,
- povečano delovanje srca (nevarnost srčne kapi in možganskih krvavitev).

Ob prenehanju jemanja kokaina se pojavijo naslednje težave:

- razdraženost,
- nemirnost,
- motnje v delovanju žlez in krvnega obtoka,
- motnje v prebavi,
- agresivnost, depresija in utrujenost.¹²

Slika 8: Načini jemanja heroina

Vir: http://beta3.finance-on.net/pics/cache_ko/kokain3.1325662893.jpg

Crack je kokainska baza in nastane tako, da kokainhidrokloridu odvzamemo solno kislino in dobijo tako imenovan prosto bazični crack, ki je podoben drobcem belega kamna.

Učinki delovanja: crack deluje podobno kot kokain, vendar mnogo hitreje in močnejše, čeprav nima tako dolgotrajnega učinka.

Najbolj vidni učinki cracka na organizem so:

- opekline dihalnih poti,
- poškodba sluznice in ustnic,

¹² Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.123

- bolečine v prsih (pljučnica),
- poškodbe dihalnih organov (popolna ohromitev dihal in s tem smrt),
- poškodbe srca in srčnega ožilja.

Psihične posledice uživanja cracka so:

- občutek strahu,
- depresija,
- zasledovalna blaznost,
- halucinacije,
- razdražljivost.

Posledice prenehanja uživanja cracka:

- slabost,
- napadi kašlja,
- hripavost,
- omedlevica,
- prestrašenost,
- depresija,
- tresenje,
- nespečnost.

Posledice pri prevelikem odmerku cracka:

- prenehanje dihanja in zastoj srca,
- zvišanje krvnega tlaka s krvavitvami v možganih,
- povečanje telesne temperature.¹³

¹³ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.125

Slika 9: Oblika cracka

Vir: <http://stupidknews.com/wp-content/uploads/2011/09/crack-cocaine.jpg>

Opiati so skupno ime za droge, ki imajo v glavnem podobne učinke in jih dobimo z zarezovanjem glavic vrtnega maka. Poleg opija vsebuje mak še morfin, heroin, kodein in nekatere druge alkaloidne.

Učinki opiatov:

Vse vrste opiatov delujejo na človeka približno enako. Tudi heroin se v jetrih metabolizira v morfin in povzroča analgezijo – zmanjšano občutljivost za bolečine oziroma dela slednje le bolj znosne. Pomirja ne le bolečino, ampak tudi lakoto, napetost, strah in nelagodje. Ta, za uživalce tako pomemben občutek blaženosti in rešitve od trpljenja, se kaže kot nekaj minutni val ugodja, imenovan »flash«, ki se širi iz trebuha po vsem telesu in je najbolj intenziven po vnosu v žilo. Vendar če je odmerek droge prevelik, povzroči nezavest in včasih tudi smrt.

Za marsikoga je ob prvi uporabi izrazito neprijeten in prvi vbrizg lahko povzroči slabost in dezorientiranost, kar pa skoraj nikogar ne odvrne, da droge ne bi ponovno poskusil. Značilnost vseh opiatov je, da se kmalu razvije toleranca, kar pomeni, da mora uživalec vzeti več droge za doseg istega učinka ali pa jo vzeti na drugačen način. Pri kajenju vstopa droga v telo počasneje in je njene učinke lažje nadzorovati. Pri njuhanju pride hitreje do prevelikega odmerka, saj uživalec vzame vso drogo naenkrat, še slabše pa je pri

vbrizgavanju droge pod kožo ali v žilo. Toleranca se poviša tako glede toksičnih, kot evforičnih učinkov.¹⁴

»Vse države na svetu poskušajo omejiti uporabo opiatov, pri čemer pa jim ne uspe omejiti primarne proizvodnje. Pridelava ogromnih količin maka uspeva predvsem iz dveh razlogov. Prvi je, da je gojenje maka v nekaterih deželah tradicionalno, z dobičkom od proizvodnje opija pa pogosto financirajo svoje oboroževanje. Drugi razlog pa tiči v dejstvu, da so vse države, proizvajalke opija revne in tako prinese žetev kmetom nekajkrat več denarja kot gojenje denimo riža, s prodajo katerega se ne da preživeti.« (Kastelic in Mikulan, 1999, str. 127)

Slika 10: Opiati

Vir: http://med.over.net/wp-content/uploads/uvoz/zdravje_bolezni/zasvojenosti/droge/300x200x1095241_drugs.jpg.pagespeed.ic.M98hI95nK3.jpg

Heroin se je pojavil ob koncu leta 1874. Na začetku so ga uporabljali le za zdravljenje. Kmalu pa so ugotovili, da ima podoben učinek kot morfin, zato so ga nehali oglašati, ne pa tudi proizvajati. V žargonu se heroinu reče "horse". Najpogosteje se pojavlja v obliki belega ali rjavega praška, kateremu so primešane še druge snovi.

Učinki heroina:

- zožene zenice,
- zaprtost,
- doživljanje blaženosti,
- arogantnost,
- nenehno ukvarjanje z nabavo heroina.

¹⁴ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.126

Odvisnost od heroina

Heroin povzroča zelo močno zasvojenost. Vsak, ki poskusi heroin, tvega možnost, da bo postal od njega odvisen. Tisti, ki so že zasvojeni, pogosto zaidejo tudi v druge težave. Pogosto sta to kriminal in prostitucija.

Načini uživanja heroina

Najpogostejše uživanje heroina je intravenozno, se pravi vbrizgavanje v žilo. Vbrizgavanje heroina v žilo je lahko tudi zelo nevarno, zlasti v vratno žilo ali v žilo na dimljah. Nekateri si ga vbrizgavajo tudi v mišice, ker ne najdejo več ustrezne žile. To pa lahko povzroči hudo gnojenje in odmrtje mišic, zato je običajno potrebna zdravniška pomoč.¹⁵

Slika 11: Heroin

Vir: http://www.talktofrank.com/sites/default/files/drugs/LARGE%20PHOTOS_heroin.jpg

Morfin se uporablja pri lažšanju močnih in zelo močnih bolečin (na primer pri rakavih obolenjih). Zdravilo je lahko v obliki kapsul, tablet, kapljic, zrn, svečk, zdravilnih obližev in injekcij. Pogosto gre za farmacevtske oblike s podaljšanim sproščanjem. Glede na smernice Svetovne zdravstvene organizacije naj bi se dajal, peroralno, odmerjanje pa naj bi bilo individualno. Morfin deluje v osrednjem živčevju kot agonist na opioidnih receptorjih. Torej se prevajanje bolečinskih dražljajev in posledično občutenje bolečine zavreta. Deluje tudi na obkrajno živčevje, kjer zmanjša občutljivost živčnih končičev na bolečinske

¹⁵ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.132

dražljaje. Morfin zavira tudi center za kašelj v osrednjem živčevju in tako deluje kot antitusik. Na začetku terapije lahko povzroča slabost in bljuvanje, saj deluje tudi na center za bruhanje. Čez čas ta učinek preneha.¹⁶

Najpogostejši neželeni učinki:

- zaprtje (zato se običajno daje hkrati tudi odvajalo),
- huda zasvojenost,
- depresija,
- motnje zavesti (halucinacije, nezbranost...).

Slika 12: Morfin

Vir: http://www.weekend.ba/thumbzz.php?slika=../slike/news/2009/11/morphine_sulfate2.jpg&duzina=327

Ekstazi sodi med poživila – stimulanse. Je droga, ki jo zaradi njenih učinkov imenujemo tudi plesna droga in je danes razširjena predvsem med mladimi. Uživajo jo zlasti v diskotekah, na zabavah in plesih daj je ta droga povezana z določeno zvrstjo glasbe, kamor sodijo rave, techno in house za katero so značilni računalniško elektronski zvoki in ritmi. Izdelana je v laboratoriju kot sintetična droga ali izvleček muškarnega oreška.

Ecstasy (XTC) je skupno ime za naslednje sintetične droge:

- 3,4 - metilendioksimetamfetamin MDMA - Adam,
- 3,4 - metilendioksietilamfetamin MDEA - Eva,
- 3,4 - metilendioksiamfetamin MDA,

¹⁶ Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.130

- N-metil-1- (3,4-metilendioksifenil) 2 - butanamin MDBD Fido-Dido,
- 4-bromo-2,5-dimetoksiamfetamin DOB

Na tržišču se ekstazi pojavlja v obliki tabletk z različnimi motivi ali pa v obliki prahu. Ker so izdelane ilegalno, vsebujejo različne vrste primesi, ki so lahko tudi strupene. Učinki primesi pa so pogosto neprijetni ali celo nevarni.

Učinki delovanja:

Uživalec se po njem počuti prebujenega in polnega energije.

Ekstazi povzročča v tridesetih do šestdesetih minutah naslednje učinke:

- občutek euforije, sreče, ljubezni,
- zmanjšano notranjo tesnobo,
- izginjanje strahu,
- dvignjeno samozavest,
- dobro razpoloženje.

Tabletka ekstazija, v kateri je približno 100mg MDMA začne učinkovati 20 do 60 minut po zaužitju. Učinek traja od 4 do 6 ur. Tabletka stane približno 8,35€.

Prve četrt ure se lahko pojavijo neprijetni občutki, kot so vročica, slabost in tesnoba. Pospeši se bitje srca, napetost v mišicah, predvsem čeljustnih, se poveča. Zaradi razširjenih zenic lahko pride do slabšega vida, usta postanejo suha in pojavi se krajše obdobje zmedenosti.

Ekstazi povzročča:

- zvečan krvni tlak in srčni utrip,
- razširjene zenice,
- odpoved ledvic, krvavitve v želodcu in črevesju,
- potenje,
- poškodbe jeter,
- krče,
- nezavest.

Ekstazi je posebej nevaren takrat, kadar ga mešamo z drugimi škodljivimi snovmi, kot je na primer alkohol.¹⁷

Slika 13: Ecstasy

Vir: http://www.cins.org.rs/wp-content/uploads/2011/03/Sintetike_droge-1-543x253.jpg

Speed (amfetamin, metamfetamin, crack, kristal, tweek...) je prepovedana stimulirajoča droga, ki deluje na osrednji živčni sistem in povzroča pospešen ritem srca, zvečan krvni tlak in hitrejše dihanje. Najpogosteje se prodaja amfetamin sulfat v obliki praška. Večina uživalcev ga uživa tako, da si ga primeša v vroče pijače.

Učinki:

- hitrejše dihanje in srčni utrip,
- občutek nemirnosti,
- znojenje,
- suha usta,
- vznesenost, vzburjenost, moč in zaupnost.

Način delovanja: po zaužitju se vzburijo tisti deli možganov, ki so odgovorni za miselno organizacijo, koncentracijo, motorično kontrolo, seksualnost in povečan nivo energije.

Način jemanja speeda vpliva na jakost delovanja in trajanja učinka. Ob njuhanju se absorbira in doseže učinek v 3 do 5 minutah. Najhitrejša metoda za dosego učinka je kajenje, saj nastopi že po 7 do 10-ih sekundah. Vbrizgavanje pa povzroči hiter in močan učinek že po 15 do 30-ih sekundah. Intenzivnost je odvisna tudi od velikosti zaužite doze.¹⁸

¹⁷Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.136-138

¹⁸Kastelic. A. Mladostnik in droga. Ljubljana.Domus. 1999. Str.140

Slika 14: Speed

Vir: <http://www.ascert.biz/uploads/images/amphetamine.jpg>

Nore gobice so zelo cenjene med Indijanci v srednji Ameriki. Halucinogene snovi ter njihove učinke so poznali že pred stoletji. Verjeli so, da so gobice dane od boga, zato so jih uporabljali tudi pri verskih obredih. Glede na razširjenost so uporabljene takoj za kanabisom (marihuano). Nore gobe naj bi imele zelo dolgo zgodovino, ki sega v prazgodovinske čase, saj so se z njimi hranili že pred milijoni let.

5 RAZISKOVALNI DEL

5.1 METODE DE LA

Praktični del raziskovalne naloge sva izvajali s pomočjo ankete, ki sva jo razdelili med sošolce, teoretični del pa ob pomoči knjig, revij in spleta.

5.2 VZOREC

OŠ Angela Besednjaka:

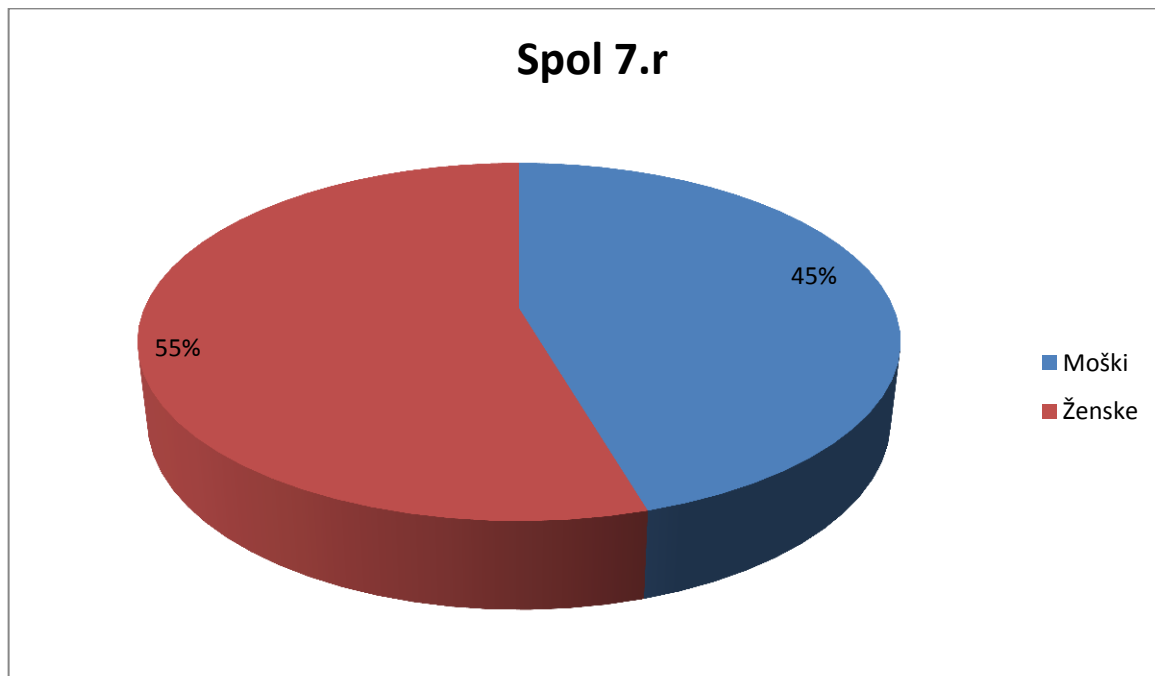
	Moški	Ženske	Skupaj
7. razred	15	16	31
8. razred	13	17	30
9. razred	17	22	39

OŠ Dušana Flisa Hoče:

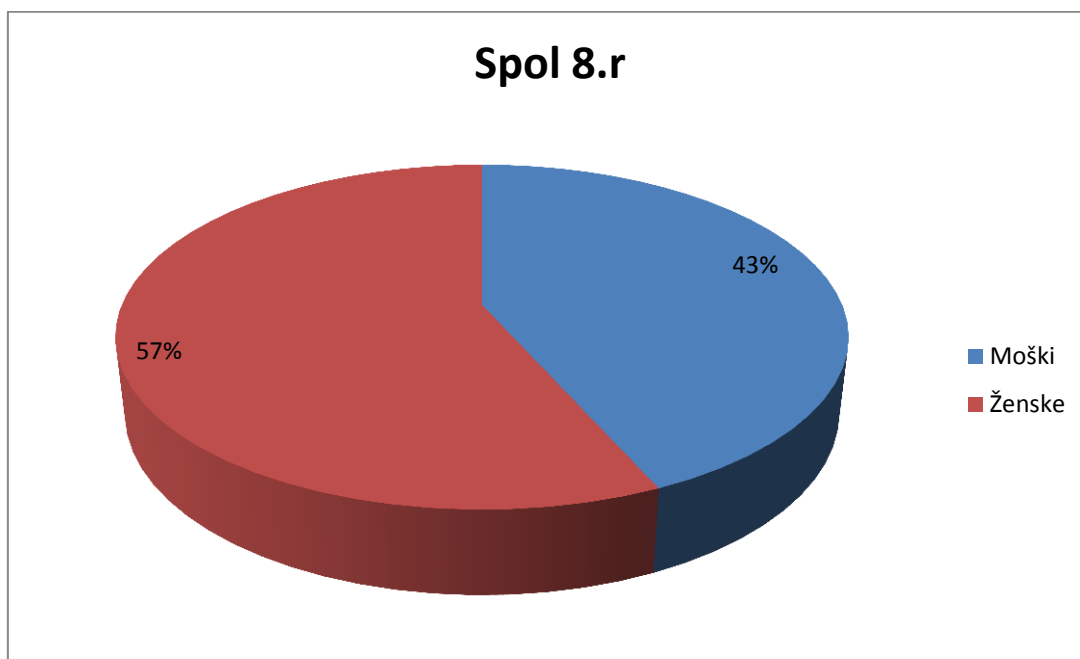
	Moški	Ženske	Skupaj
8. razred	8	9	17
9. razred	12	4	16

5.3 GRAFI ZA OŠ ANGELA BESEDNJAKA

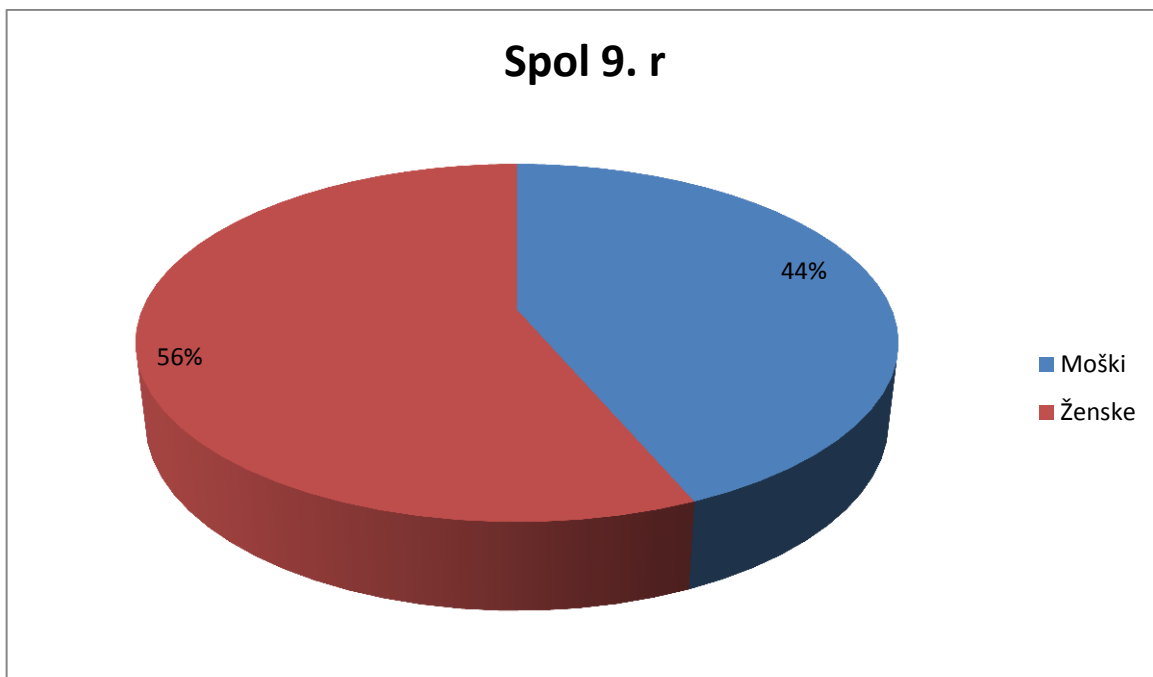
1. vprašanje – Spol anketiranca
2. vprašanje – Razred, ki ga anketiranec obiskuje

Graf 1: Spol – 7. razred

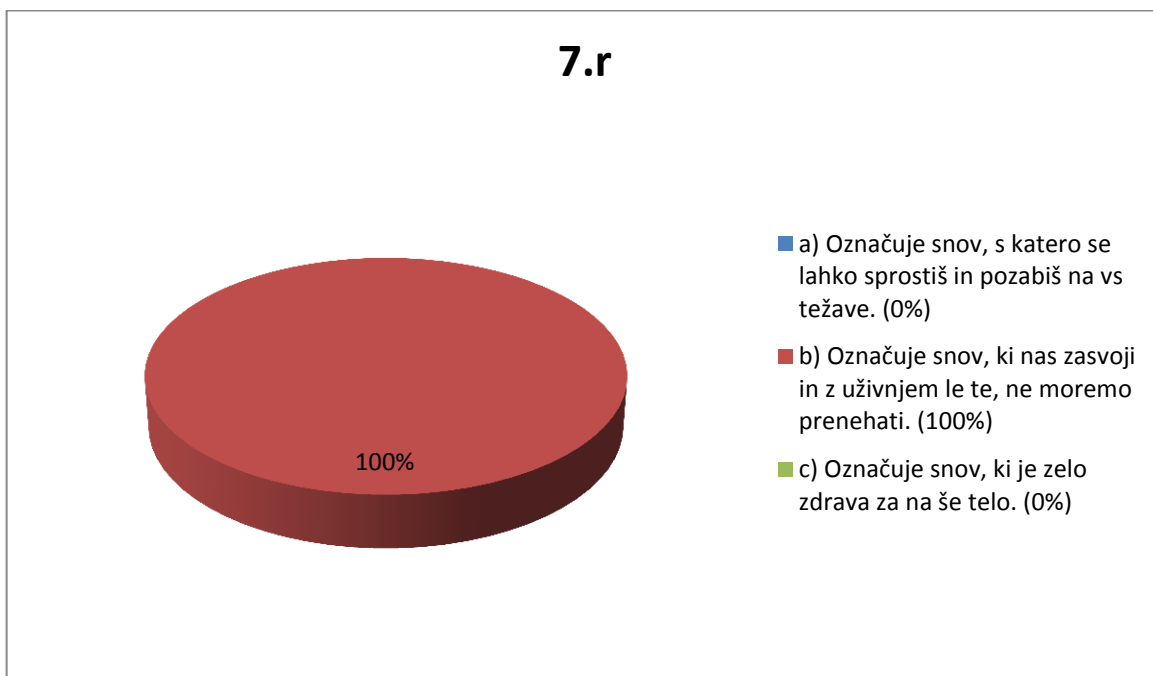
Graf 2: Spol – 8. razred

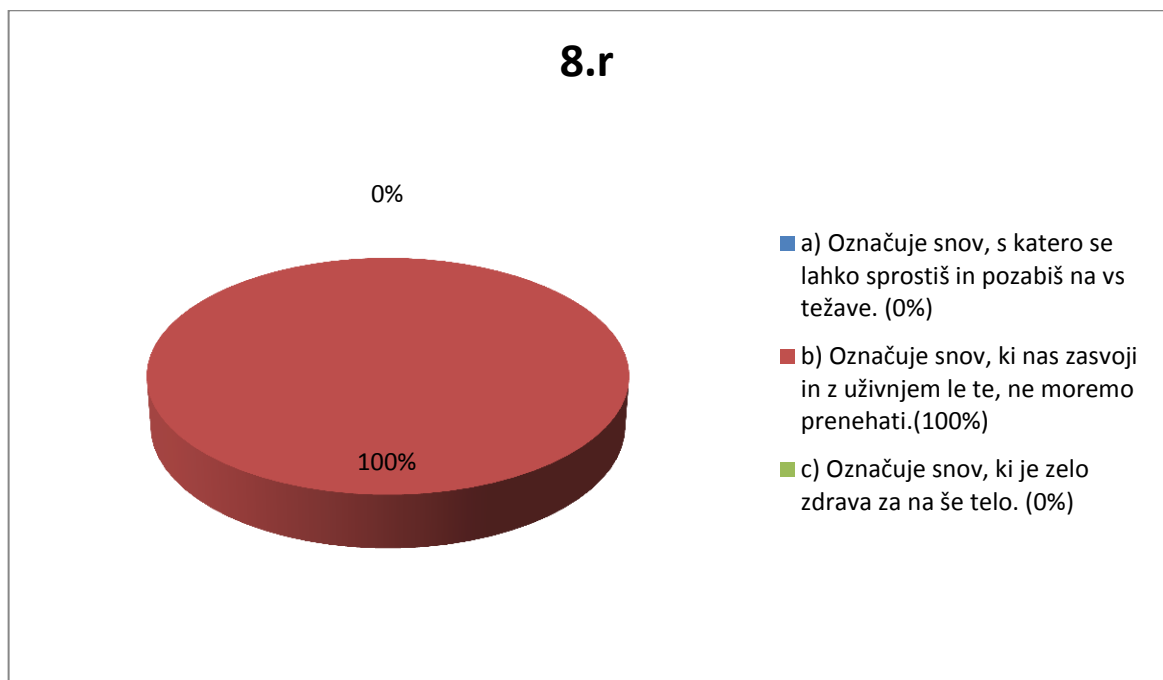
Graf 3: Spol – 9. razred

Ugotovitve: Iz grafov je razvidno, da so med anketiranci v vseh razredih nekoliko prevladovala dekleta.

3. vprašanje - Kaj pomeni beseda droga?

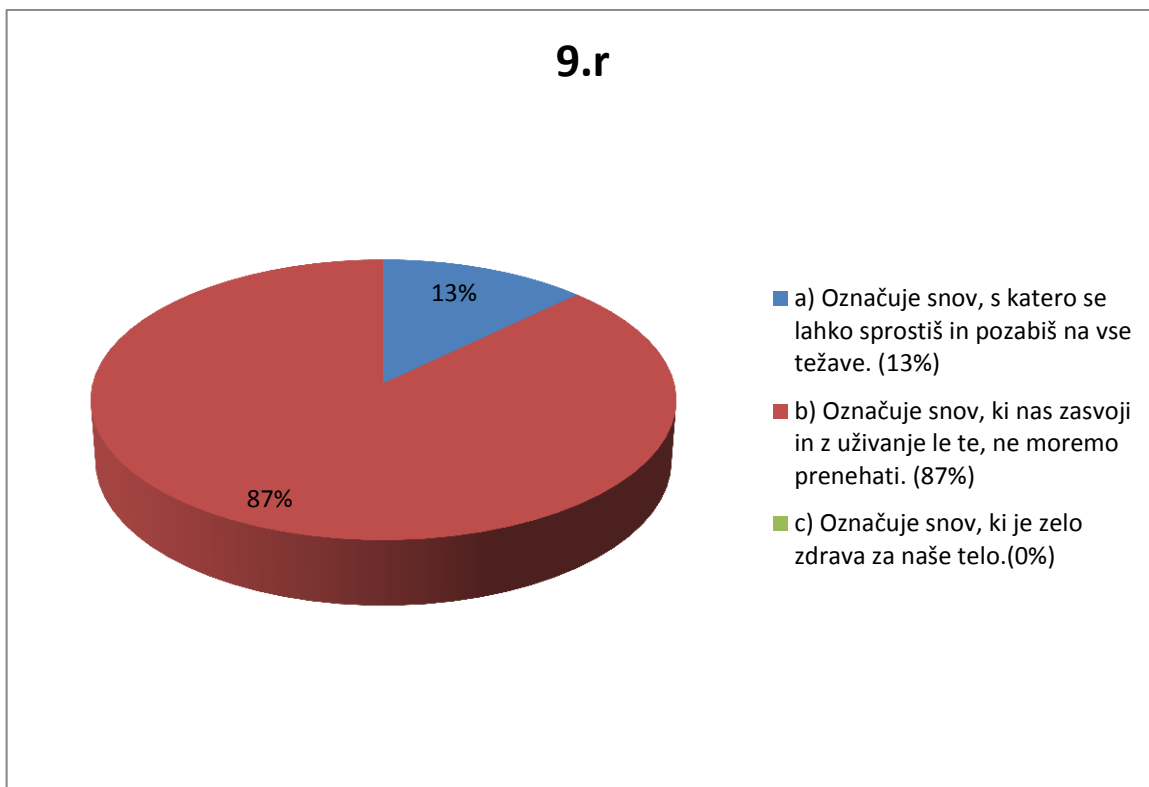

Graf 4: Kaj pomeni beseda druga? -7. razred

Graf 5: Kaj pomeni beseda droga? - 8. razred

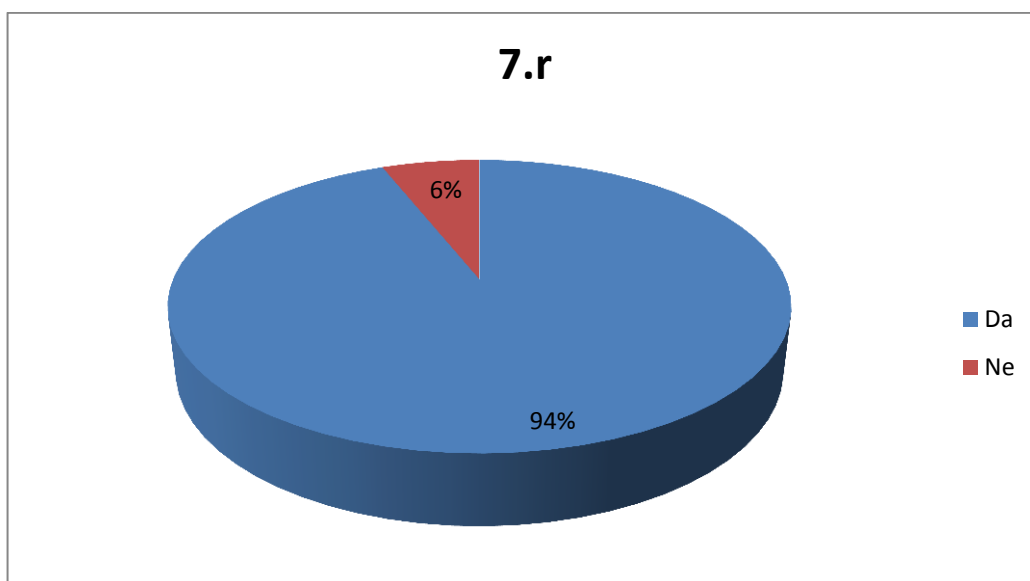
Ugotovitve: Tudi vsi učenci osmega razreda se zavedajo, da je droga zdravju škodljiva, da nas zasvoji in da je zelo težko prenehati z uživanjem.

Graf 6: Kaj pomeni beseda druga? - 9. razred

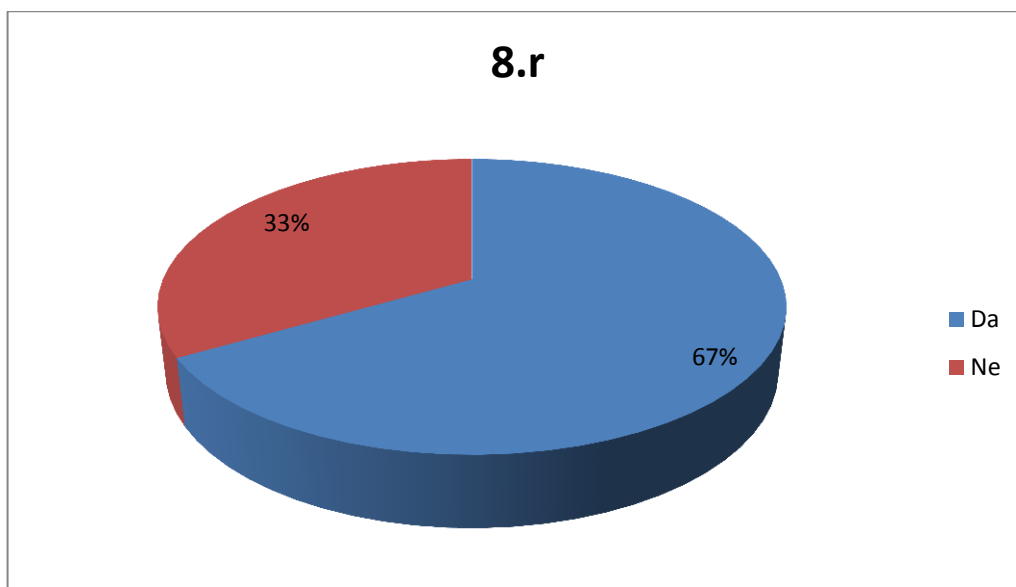
Ugotovitve: 13% učencev devetega razreda se ne zaveda, da je druga zdravju škodljiva, da nas zasvoji in da je zelo težko prenehati z njenim uživanjem. Pač pa menijo, da je to sredstvo za sproščanje in pomoč pri premagovanju težav.

4. vprašanje - Ali beseda druga in mamilo pomenita enako?

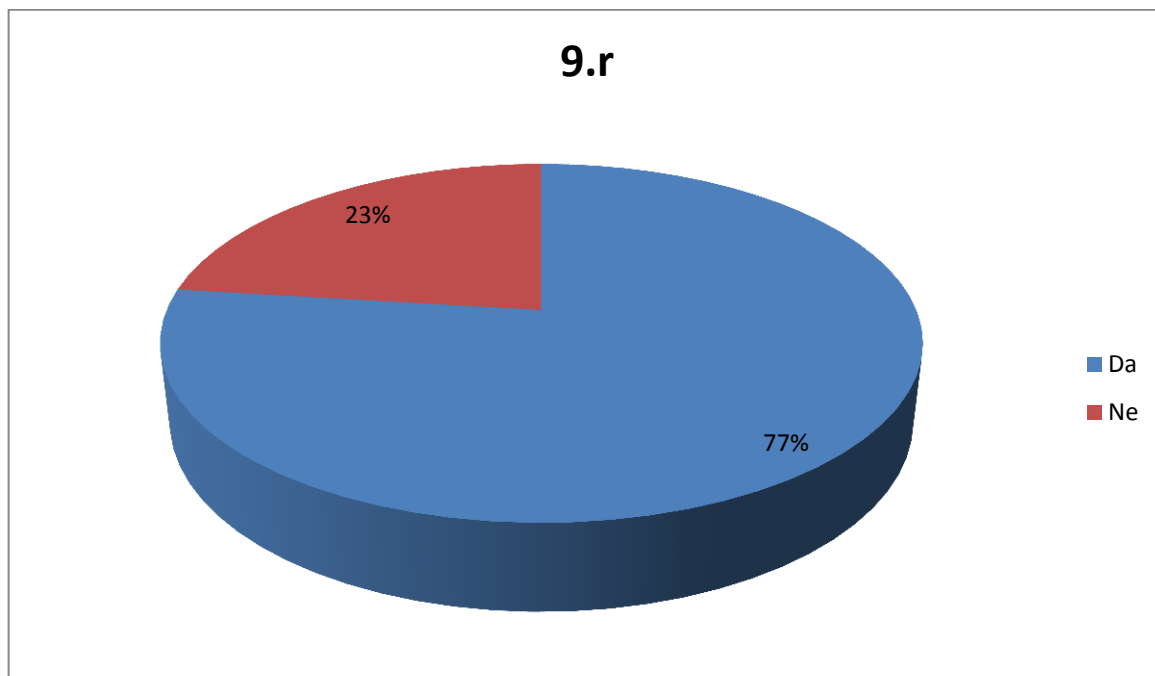
Graf 7: Ali pomenita beseda druga in mamilo enako? – 7. razred

Ugotovitve: Beseda droga in mamilo ne pomenita isto, vendar večina učencev tega ne ve. Več kot 90% učencev misli, da pomenita droga in mamilo enako.

Graf 8: Ali pomenita beseda droga in mamilo enako? – 8. razred

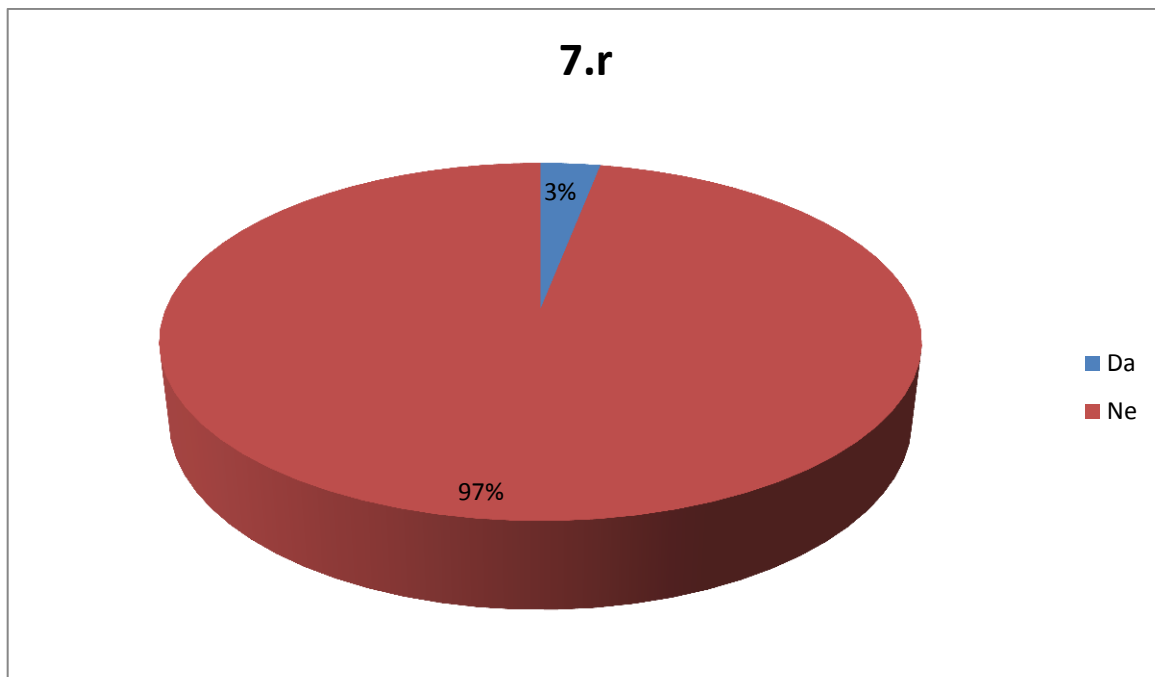
Ugotovitve: V osmem razredu že več učencev ve, da droga in mamilo ne pomenita enako. Še vedno pa tega ne ve 67% učencev.

Graf 9: Ali pomenita beseda droga in mamilo enako? – 7. razred

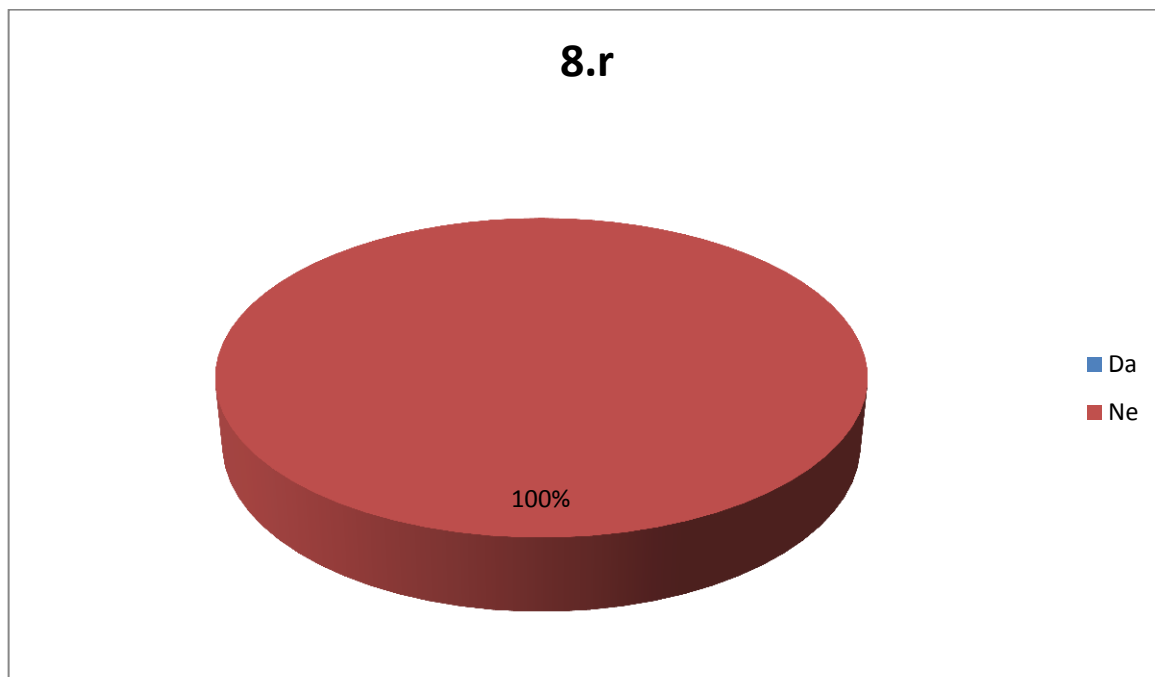
Ugotovitve: Rezultat v 9. razredu je še bolj zaskrbljujoč kot v osmem. Kar 77% učencev meni, da besedi droga in mamilo pomenita enako.

5. Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen-zakonit način?

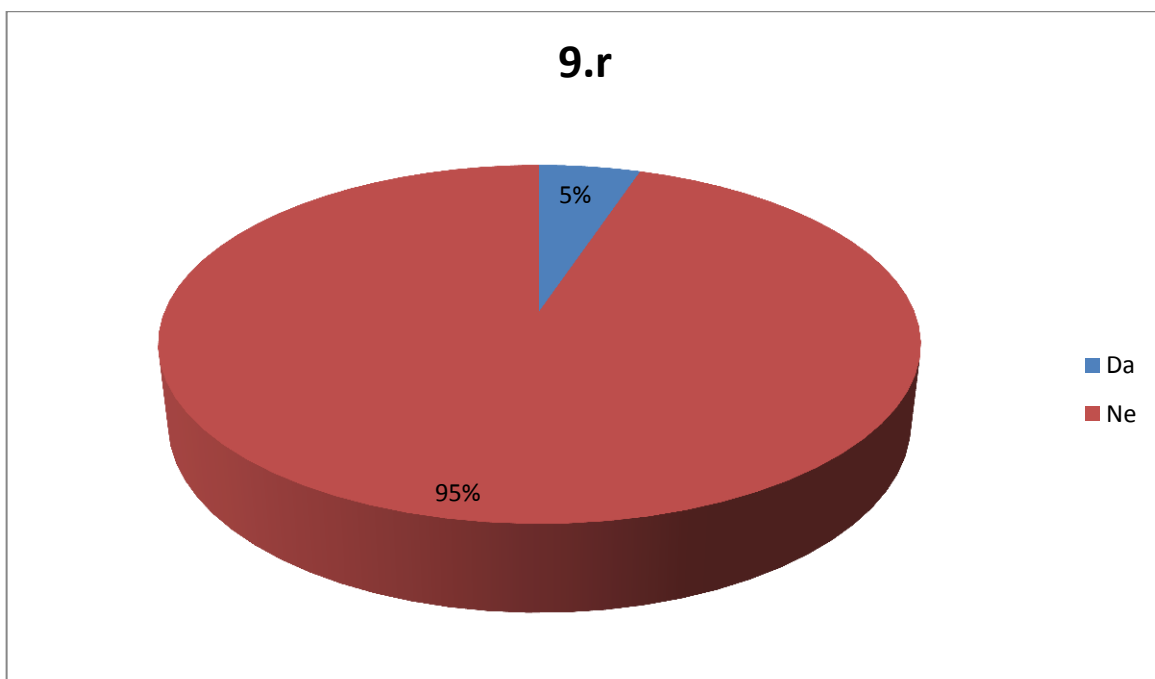
Graf 10: Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način? – 7. razred

Ugotovitve: 97% sedmošolcev se zaveda, da do vseh drog ne moremo priti na legalen način.

Graf 11: Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način? – 8. razred

Ugotovitve: V osmem razredu se vsi učenci zavedajo, da do vseh drog ne moremo priti na legalen način.

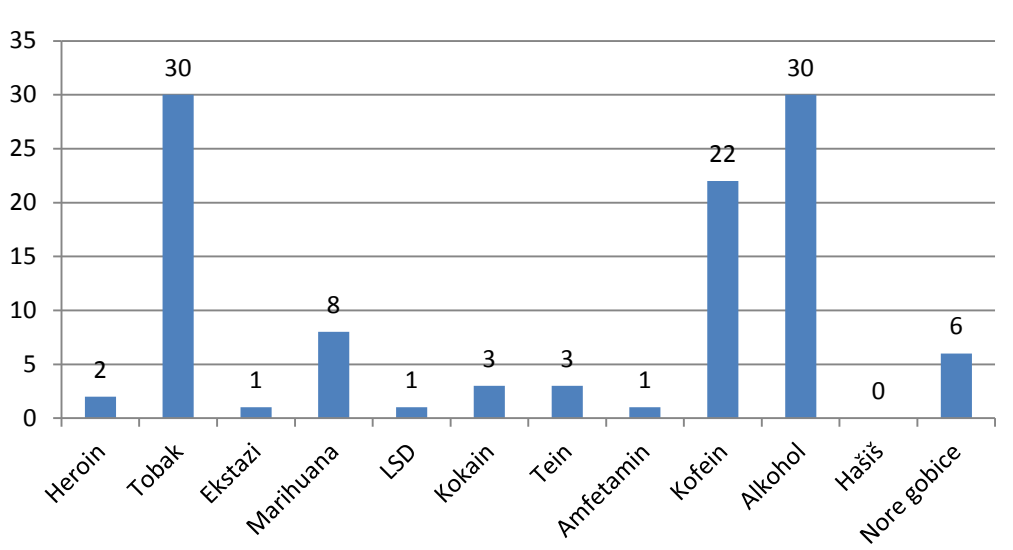

Graf 12: Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način? – 9. razred

Ugotovitve: V devetem razredu se večina učencev zaveda, da vse droge niso legalno dostopne. Kar 5% učencev devetega razreda pa tega ne ve.

6. Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način.

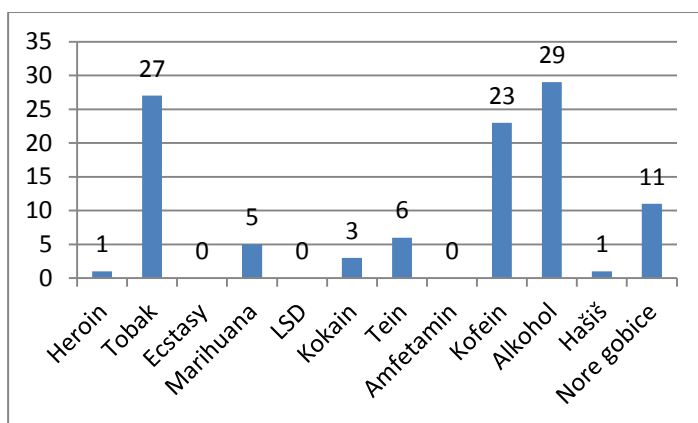
Sedmi razred

Graf 13: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način – 7. razred

Ugotovitve: 30 učencev (97%) sedmega razreda ve, da lahko na zakonit način dobiš drogi tobak in alkohol. 22 učencev (71%) je kot legalno drogo izbralo tudi kofein. Samo 3 učenci oziroma 10%, pa poznajo tudi tein. Kar 22% učencev pa misli, da so nore gobice in marihuana legalni drogi.

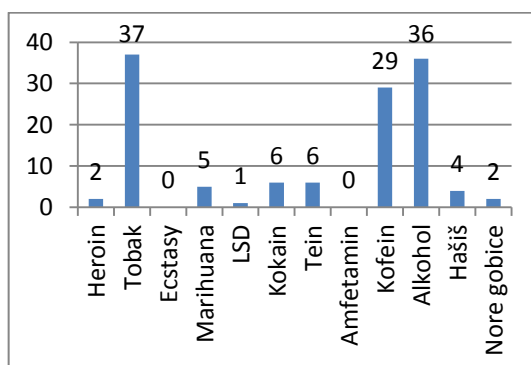
Osmi razred

Graf 14: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način – 8. razred

Ugotovitve: Večina učencev osmega razreda ve, da se legalno najlažje pride do alkohola, tobaka in kofeina. Presenetljivo malo, samo 6 učencev, pa pozna tudi tein. Tudi nekaj osmošolcev misli, da sta marihuana in nore gobice legalni.

Deveti razred

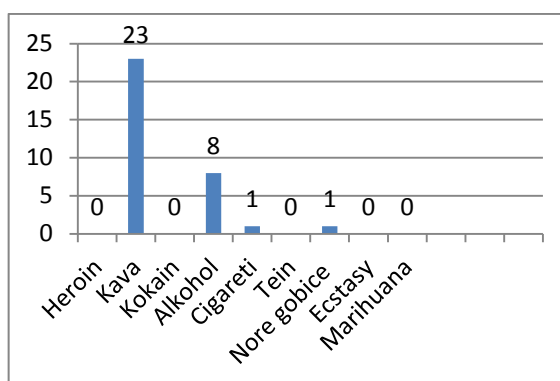
Graf 15: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način – 9. razred

Ugotovitve: Devetošolci so prav tako kot sedmo in osmošolci prepričani, da se zakonito najlažje pride do alkohola, tobaka in kofeina. Le 15% pa je izbralo še tein. Zmanjšal pa se je odstotek tistih, ki menijo, da sta marihuana in nore gobice legalni drogi.

Večina učencev naše šole ve, da so alkohol, tobak in kofein legalne droge. Presenetilo pa naju je, kako malo jih pozna tudi tein.

7. Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a.

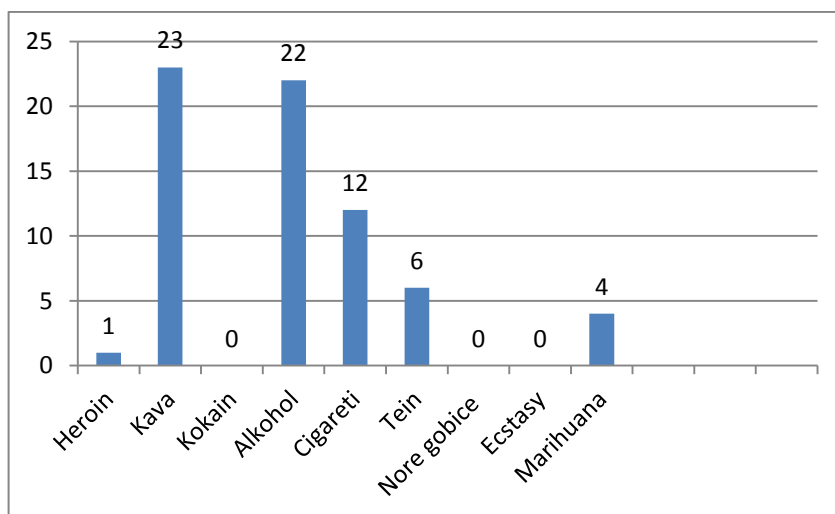
Sedmi razred

Graf 16: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a. - 7. razred

Ugotovitve: 23 učencev (75%) sedmega razreda je že poskusilo kavo. Kar četrtna je poskusila tudi alkohol, 1 učenec pa je pokadil tudi prvo cigareto in poskusil nore gobice.

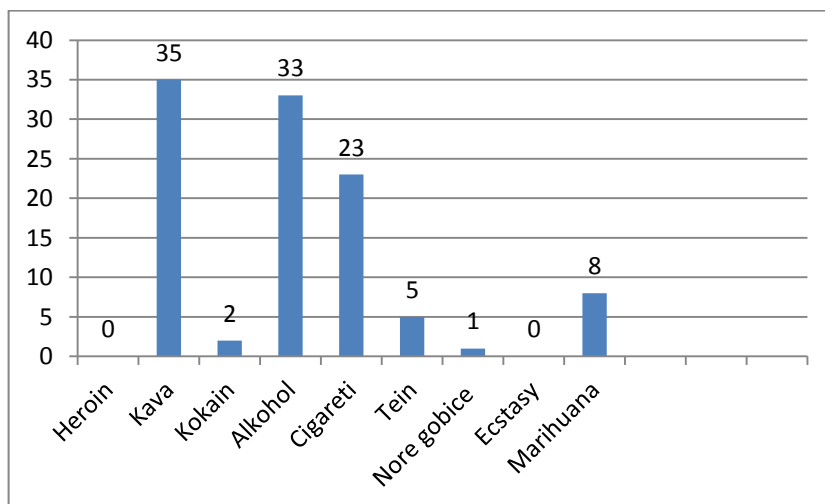
Osmi razred

Graf 17: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a. - 8. razred

Ugotovitve: V osmem razredu je veliko učencev (77%) že poskusilo kavo in alkohol. 12 učencev je že kadilo, 4 pa so že poskusili tudi marihuano. En učenec je zapisal, da je že poskusil heroin.

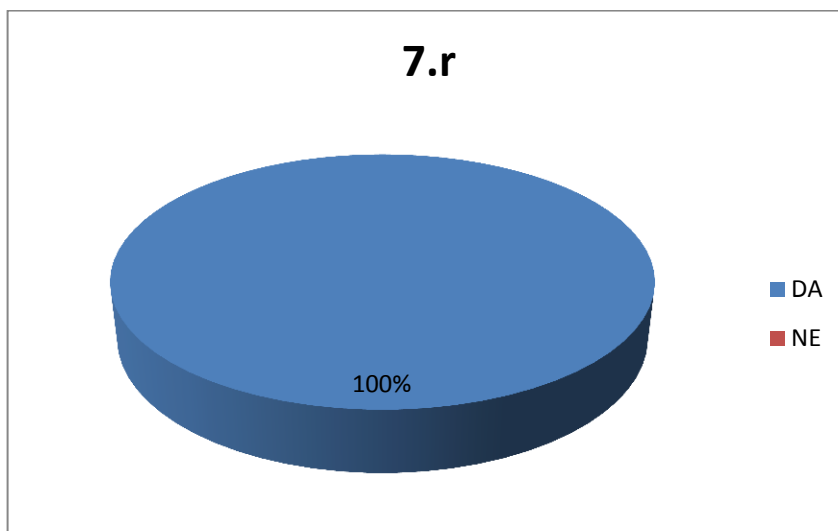
Deveti razred

Graf 18: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a. - 9. razred

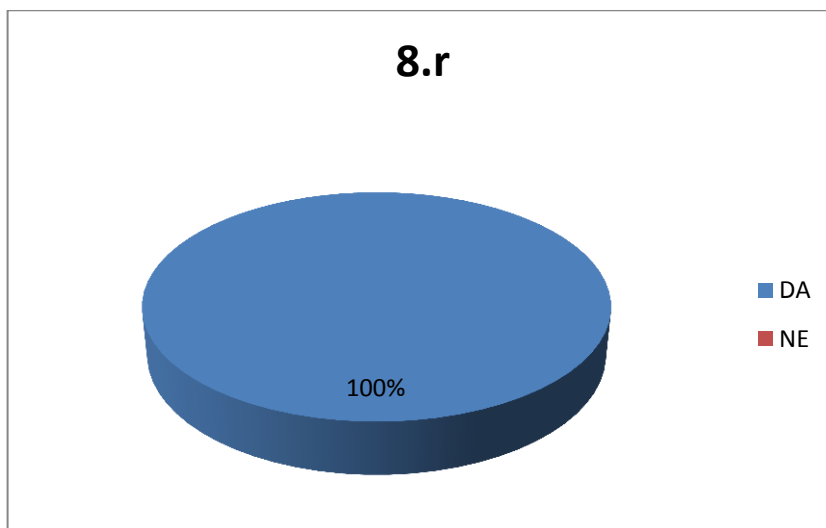
Ugotovitve: 87% učencev je že poskusilo alkohol in kavo, 60% pa jih je že kadilo. 8 učencev je poskusilo tudi marihuano, eden pa tudi nore gobice. Le 5 učencev pa ve, da so poskusili tudi tein.

8. Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice?

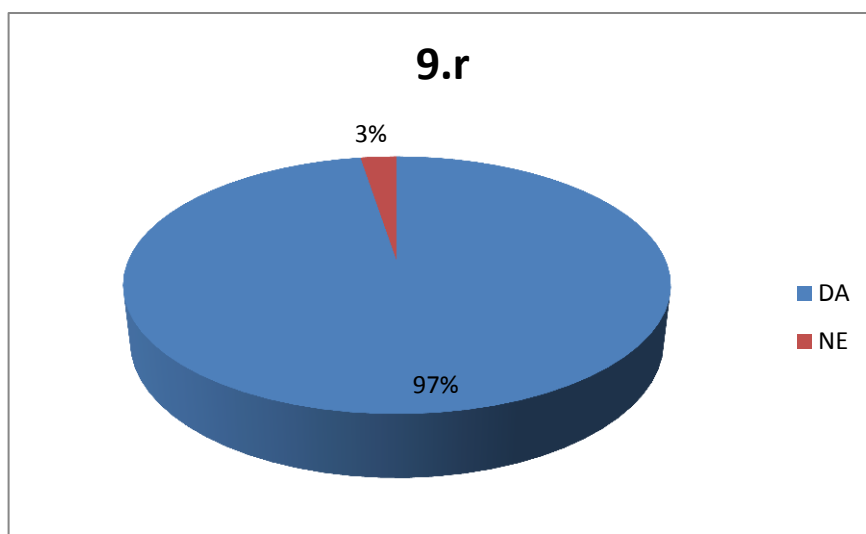
Graf 19: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 7. razred

Ugotovitve: V sedmem razredu se vsi učenci zavedajo, da so droge škodljive za njihov razvoj in telo.

Graf 20: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 8. razred

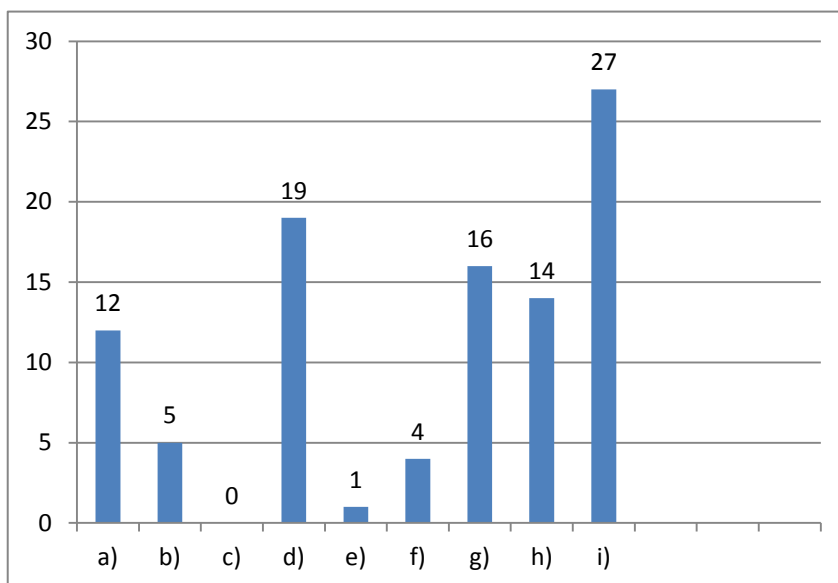
Ugotovitve: Tudi vsi učenci osmega razreda vedo, da so droge nevarne in da so škodljive za njihovo telo in nadaljnji razvoj.

Graf 21: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 9. Razred

Ugotovitve: V devetem razredu se večina učencev zaveda, da je uporaba drog škodljiva in lahko pusti posledice, z izjemo enega učenca.

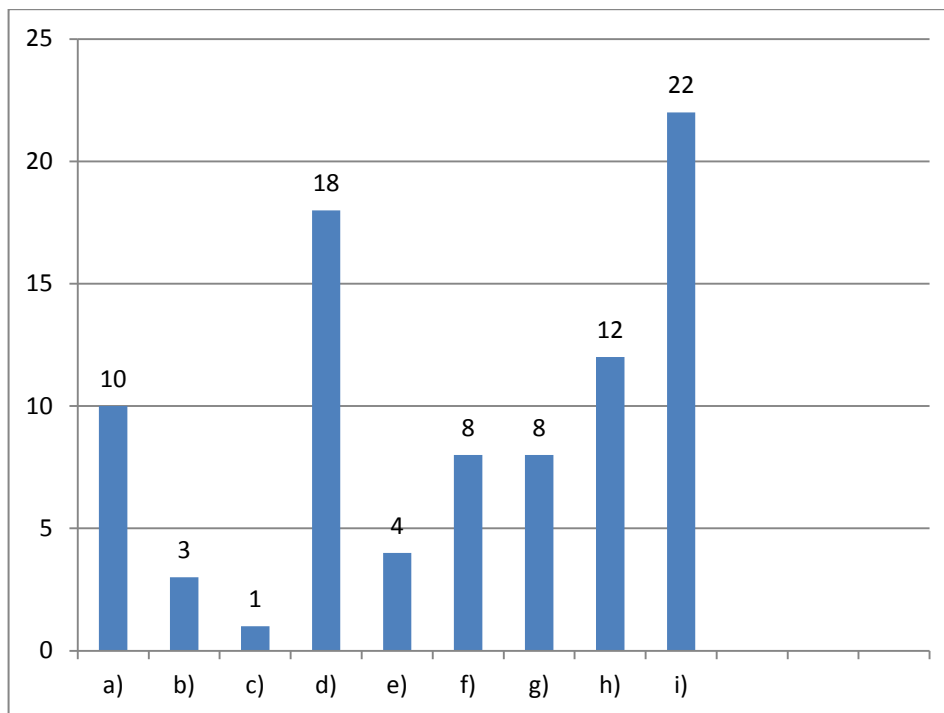
9. Vprašanje - Katere izmed naštetih posledic uživanja drog, se pojavljajo najpogosteje?

Graf 22: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 7. razred

a)	Slabost in bruhanje.
b)	Izpadanje las.
c)	Zmanjšana želja po spolnosti.
d)	Slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost, pomanjkanje ambicij.
e)	Hepatitis C, AIDS, in druge infekcije zaradi posebnega načina življenja.
f)	Zožene zenice in slabši vid ponoči.
g)	Hitrejše in ne redno bitje srca.
h)	Občutek tesnobe, panike in depresije.
i)	Kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija, ali preprodaja drog, da si zagotovijo denar za svojo "razvado".

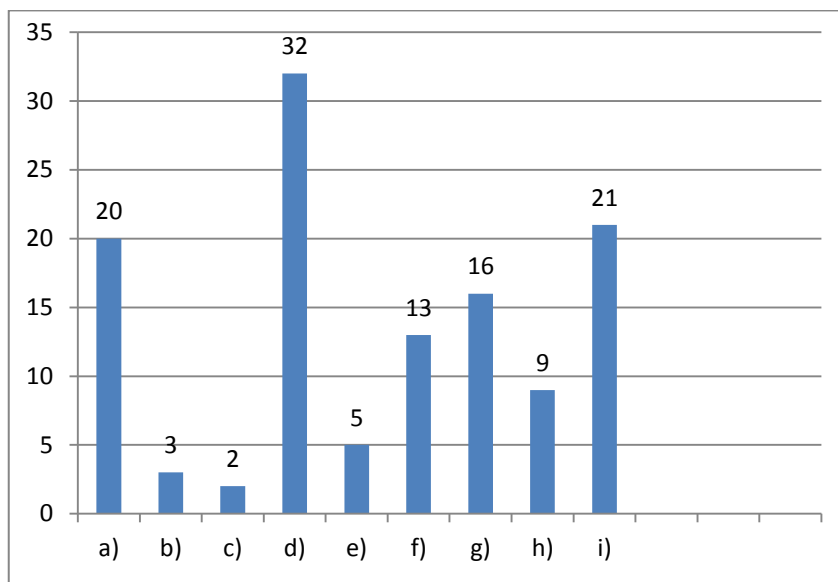
Ugotovitve: Učenci 7. razreda se zavedajo škodljivih posledic jemanja drog in menijo, da so najpogostejše posledice jemanja drog kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija ali preprodaja drog.

Graf 23: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 8. razred

a)	Slabost in bruhanje.
b)	Izpadanje las.
c)	Zmanjšana želja po spolnosti.
d)	Slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost, pomanjkanje ambicij.
e)	Hepatitis C, AIDS, in druge infekcije zaradi posebnega načina življenja.
f)	Zožene zenice in slabši vid ponoči.
g)	Hitrejše in ne redno bitje srca.
h)	Občutek tesnobe, panike in depresije.
i)	Kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija, ali preprodaja drog, da si zagotovijo denar za svojo "razvado".

Ugotovitve: Učenci 8. razreda menijo podobno, kot učenci sedmega razreda. Večina meni, da je najpogostejša posledica kriminalna aktivnost. Nekaj manj učencev je prepričanih, da so škodljive posledice tudi slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost in pomanjkanje ambicij, druga najpogostejša težava.

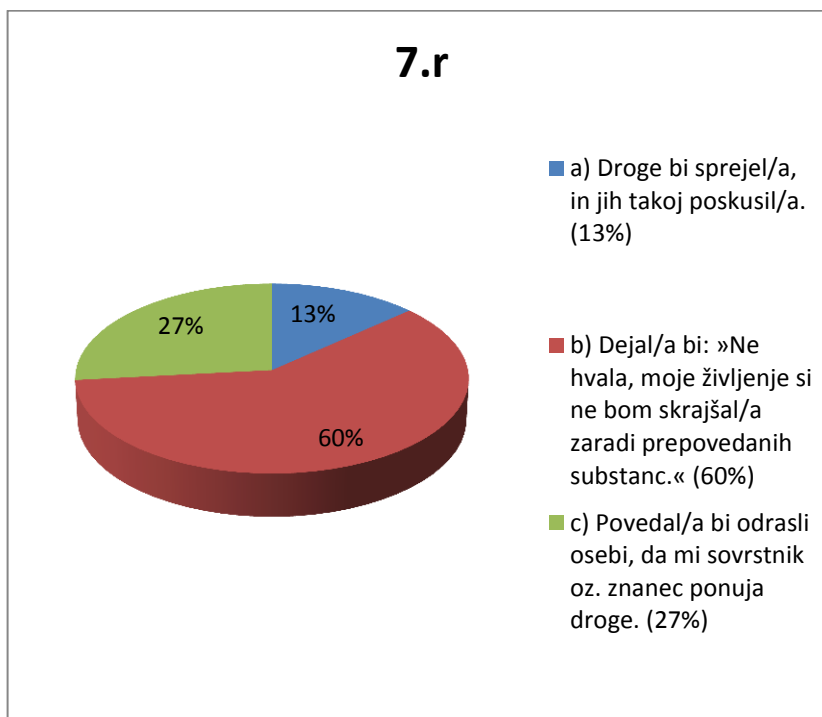
Graf 24: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? -9. Razred

a)	Slabost in bruhanje.
b)	Izpadanje las.
c)	Zmanjšana želja po spolnosti.
d)	Slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost, pomanjkanje ambicij.
e)	Hepatitis C, AIDS, in druge infekcije zaradi posebnega načina življenja.
f)	Zožene zenice in slabši vid ponoči.
g)	Hitrejše in ne redno bitje srca.
h)	Občutek tesnobe, panike in depresije.
i)	Kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija, ali preprodaja drog, da si zagotovijo denar za svojo "razvado".

Ugotovitve: Kot je razvidno z grafa, učenci 9. razreda menijo drugače. Učenci odgovarjajo, da so slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost in pomanjkanje ambicij najpogostejša posledica uživanja drog. Na drugo mesto uvrščajo kriminalne aktivnosti.

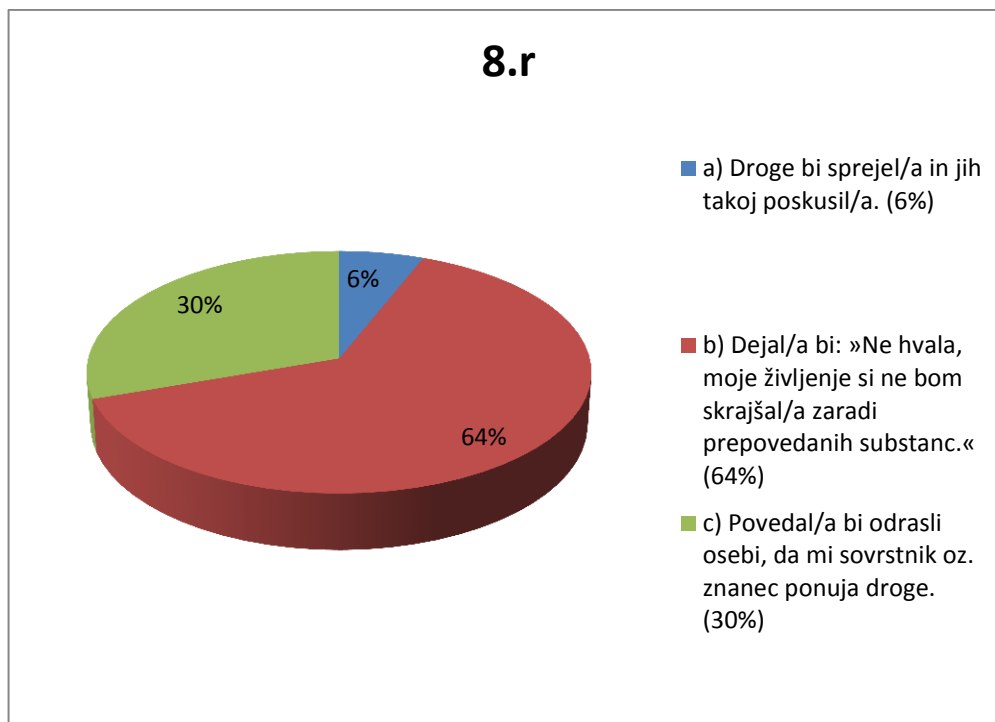
Presenetil naju je zelo nizek odstotek zavedanja učencev, da uživanje drog pomeni velike možnosti za okužbo z nevarnimi boleznimi.

10. Kako bi odreagirala/a oz. kaj bi naredila/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil kakšno izmed drog?

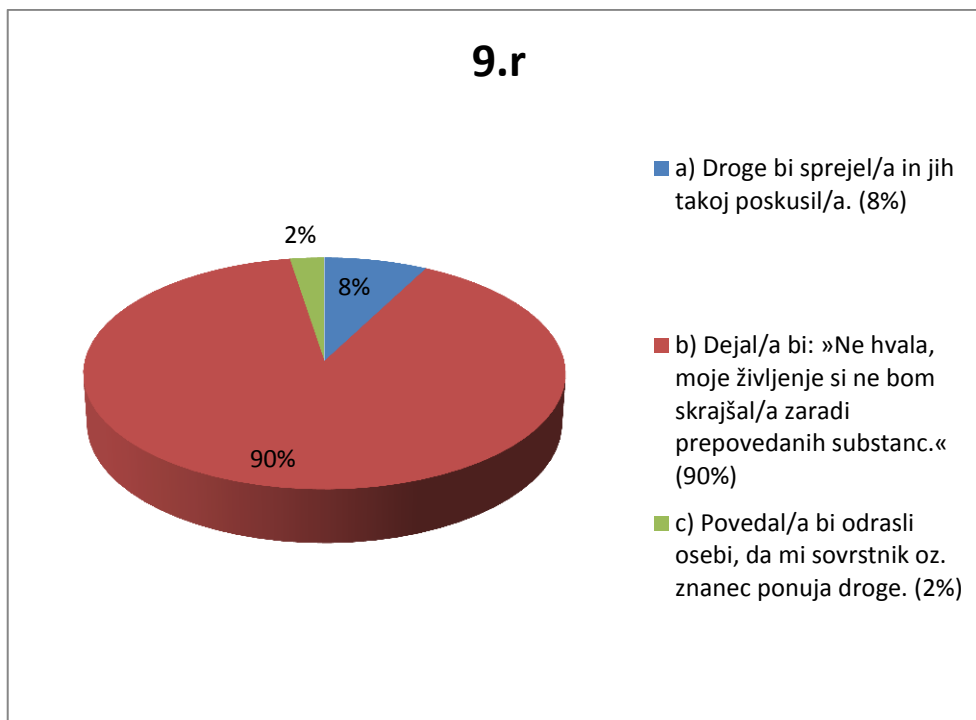
Graf 25: Kako bi odreagirala/a oz. kaj bi naredila/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 7. razred

Ugotovitve: Več kot polovica učencev je odgovorila, da droge ne bi sprejeli. Slabih 30% učencev bi to povedalo odrasli osebi. Začudilo pa naju je, da bi kar 13% učencev sedmega razreda drogo sprejelo in jo takoj poskusilo.

Graf 26: Kako bi odreagirala oz. kaj bi naredila, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 8. razred

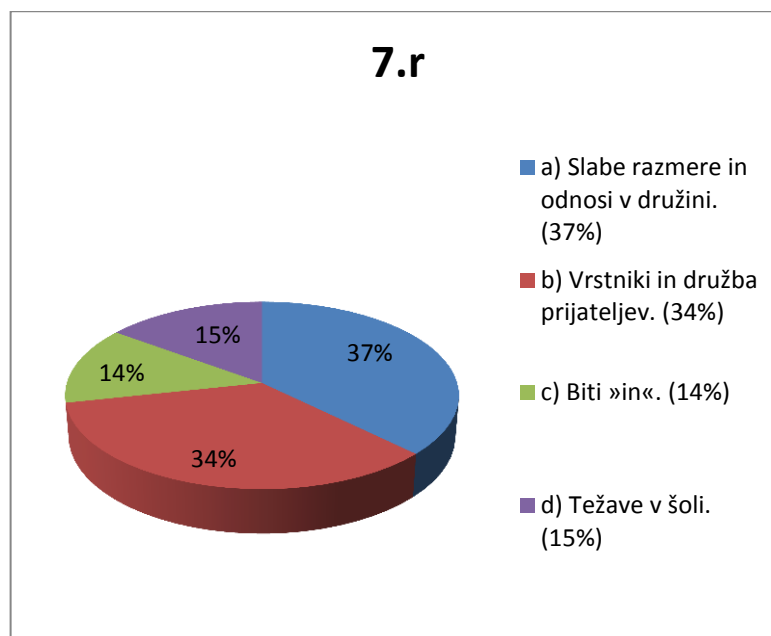
Ugotovitve: V osmem razredu je večina učencev odgovorila, da bi ponujeno drogo zavrnila. Le 6% učencev bi drogo sprejelo in poskusilo. Tretjina anketirancev osmega razreda, pa bi to povedala odrasli osebi.

Graf 27: Kako bi odreagirala oz. kaj bi naredila, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 9. razred

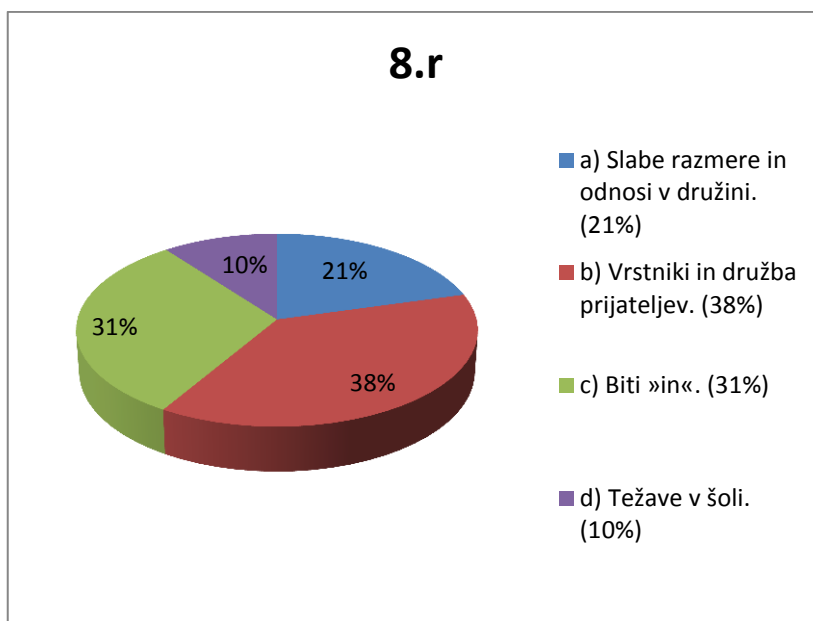
Ugotovitve: V devetem razredu bi večina učencev ponujeno drogo zavrnila. 8% učencev bi drogo sprejelo, le en učenec, pa bi to povedal odrasli osebi.

11. Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog?

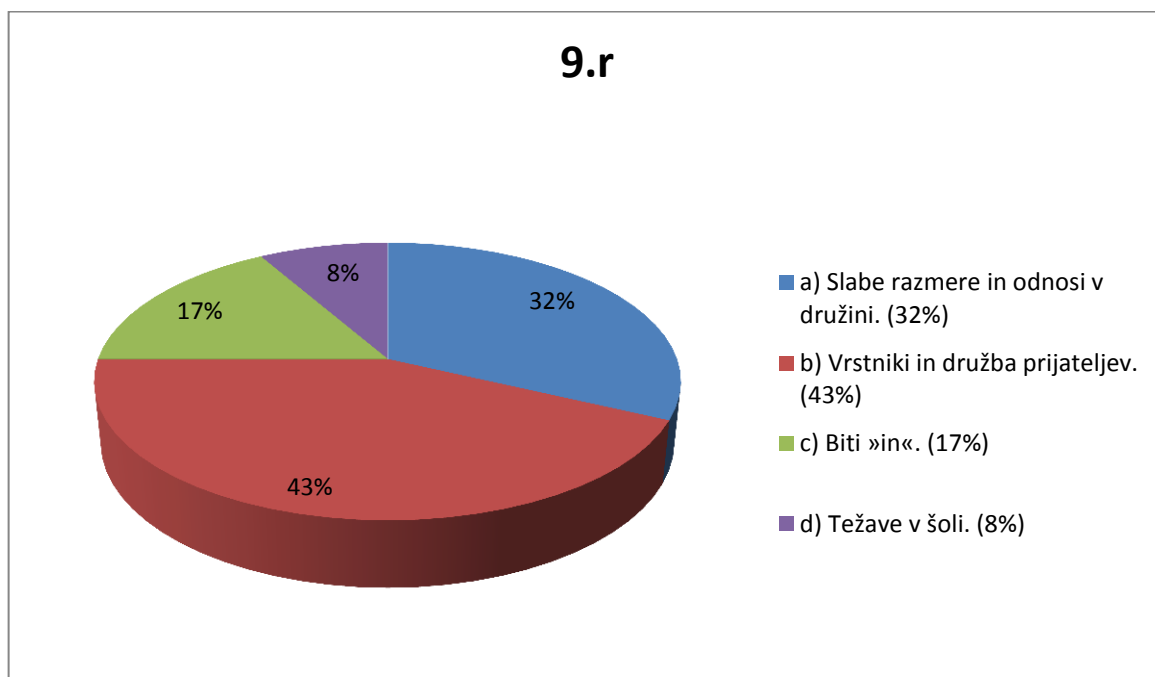
Graf 28: Kaj oziroma kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 7. razred

Ugotovitve: Učenci sedmega razreda menijo, da so za začetek jemanja drog krive predvsem slabe razmere in odnosi v družini ter vrstniki in prijatelji, s katerimi se družijo.

Graf 29: Kaj oziroma kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 8. Razred

Ugotovitve: V osmem razredu učenci menijo, da na uživanje škodljivih substanc vplivajo predvsem vrstniki in družba prijateljev, pa tudi biti "in" med njimi. Le petina učencev pripisuje vzrok za začetek uživanja drog slabim razmeram v družini.

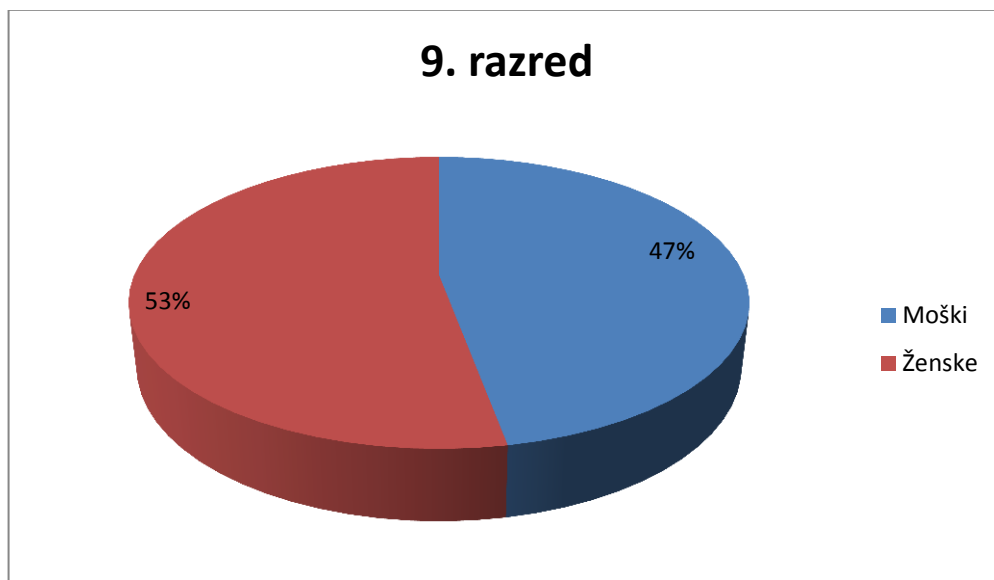
Graf 30: Kaj oziroma kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 9. Razred

Ugotovitve: Tudi učenci devetih razredov so v večini odgovorili, da je za začetek mladostnikovega eksperimentiranja z drogami kriva družba prijateljev in vrstnikov, pa tudi slabe razmere in odnosi v družini.

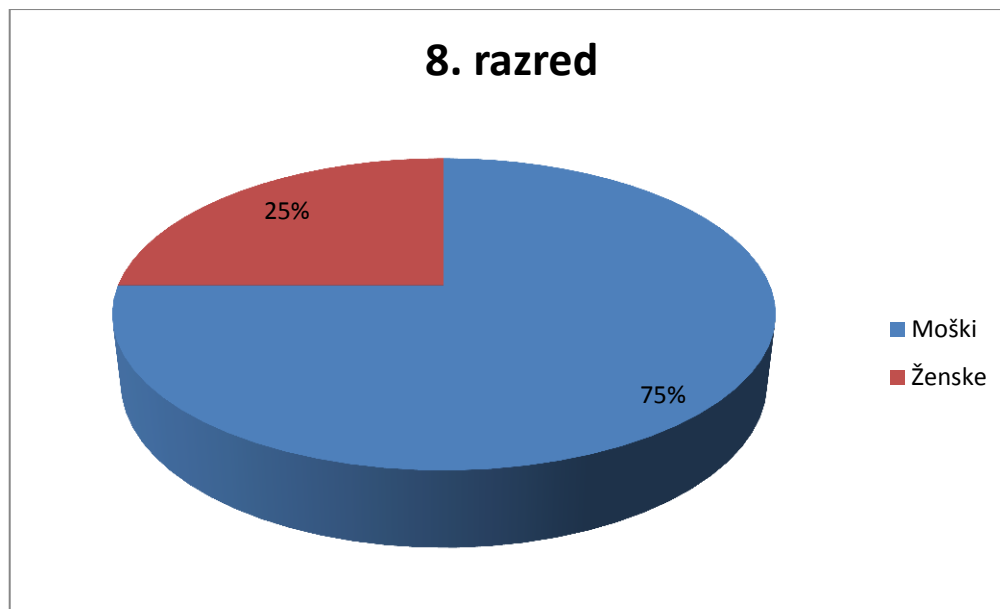
V vseh razredih pa je le malo takih, ki se jim zdi, da bi začeli posegati po drogah zaradi težav v šoli.

5.4 GRAFI ZA OŠ DUŠANA FLISA HOČE

1. Vprašanje – Spol anketiranca
2. Vprašanje – Razred, ki ga anketiranec obiskuje

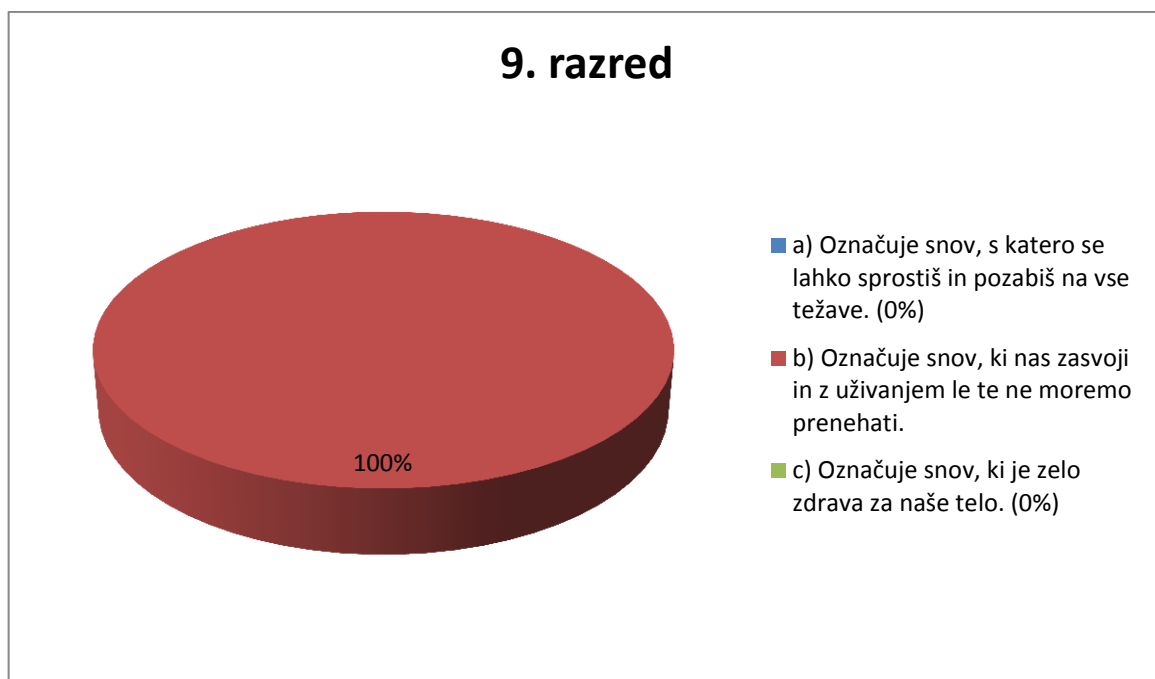
Graf 31: Spol – 9. razred

Graf 32: Spol – 8. razred

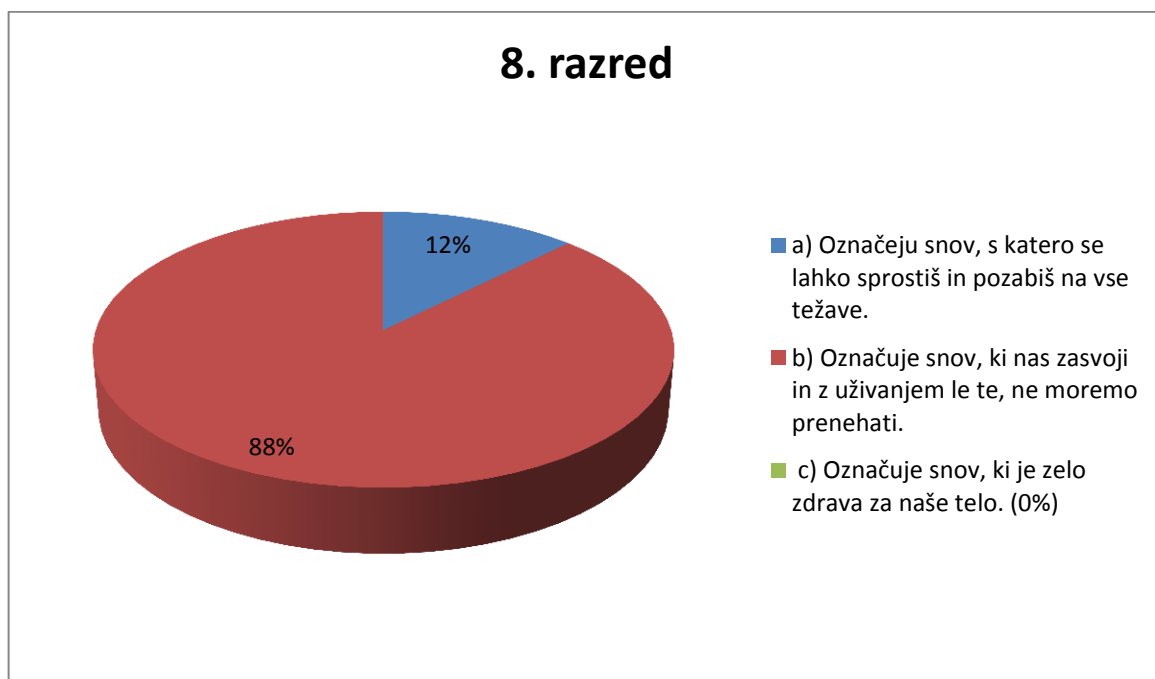
Ugotovitve: Iz grafov je razvidno, da v devetem razredu med anketiranci nekoliko prevladujejo dekleta, v osmem pa s $\frac{3}{4}$ fantje.

3. Vprašanje - Kaj pomeni beseda droga?

Graf 33: Kaj pomeni beseda droga? – 9. Razred

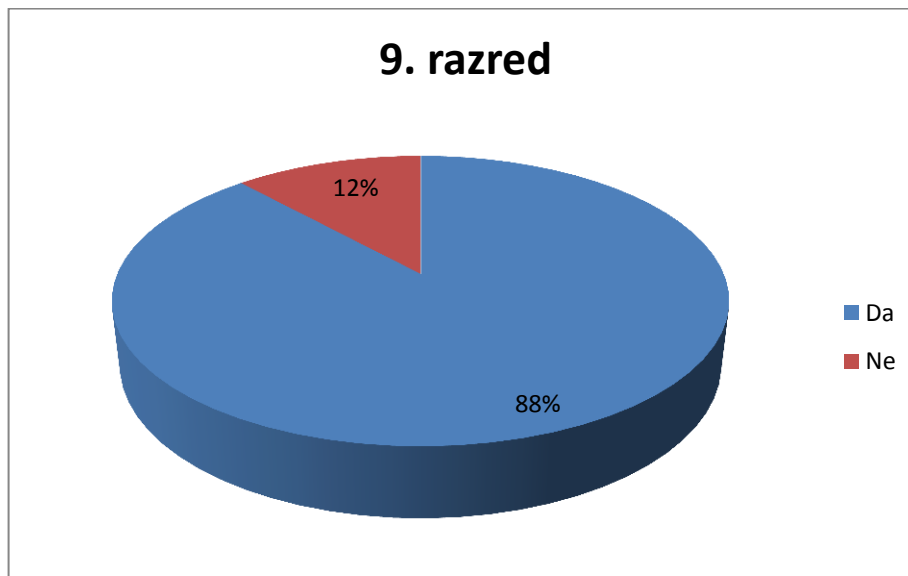
Ugotovitve: Vsi učenci devetega razreda se zavedajo, da je droga snov, ki nas zasvoji in z jemanjem le te ne moremo prenehati.

Graf 34: Kaj pomeni beseda droga? – 8. razred

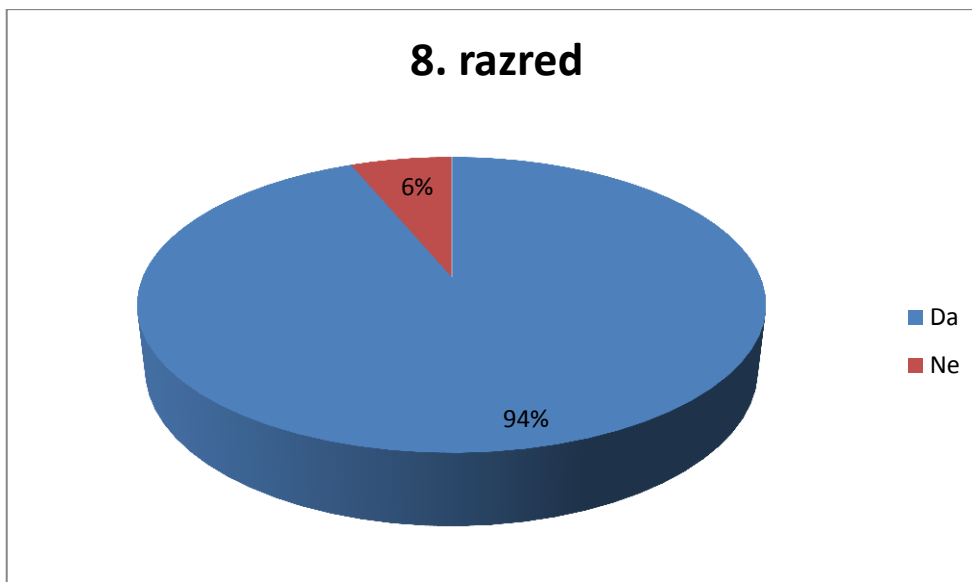
Ugotovitve: V osmem razredu se velika večina učencev zaveda, da je droga snov, ki nas zasvoji, majhen delež učencev pa meni, da je droga snov, s katero se lahko sprostiš in pozabiš na svoje težave.

4. Vprašanje - Ali besedi droga in mamilo pomenita enako?

Graf 35: Ali beseda droga in mamilo pomenita enako? – 9. razred

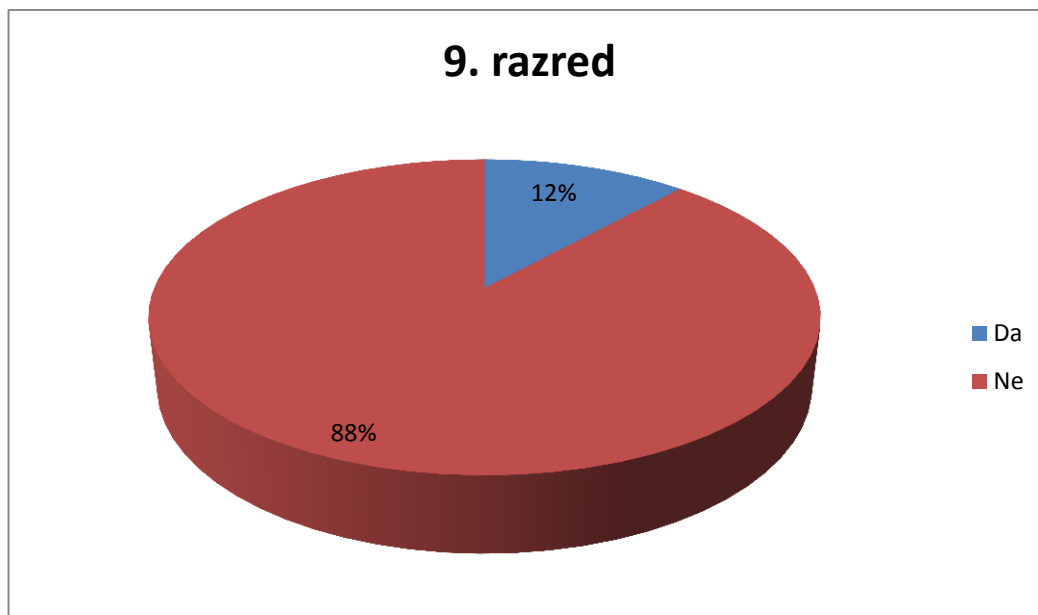
Ugotovitve: Večina devetošolcev misli, da besedi droga in mamilo pomenita enako, torej mislijo narobe.

Graf 36: Ali beseda droga in mamilo pomenita enako? – 8. razred

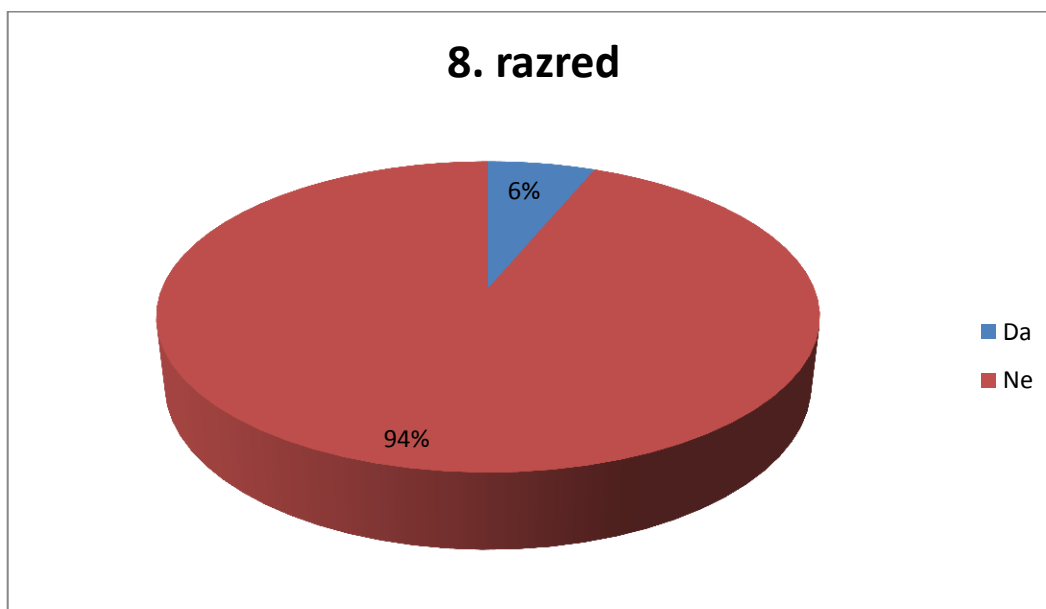
Ugotovitve: Tudi v osmem razredu učenci enačijo besedi droga in mamilo.

5. Vprašanje - Ali lahko do vseh drog pridemo na legalen – zakonit način?

Graf 37: Ali lahko do vseh drog pridemo na legalen - zakonit način? – 9. razred

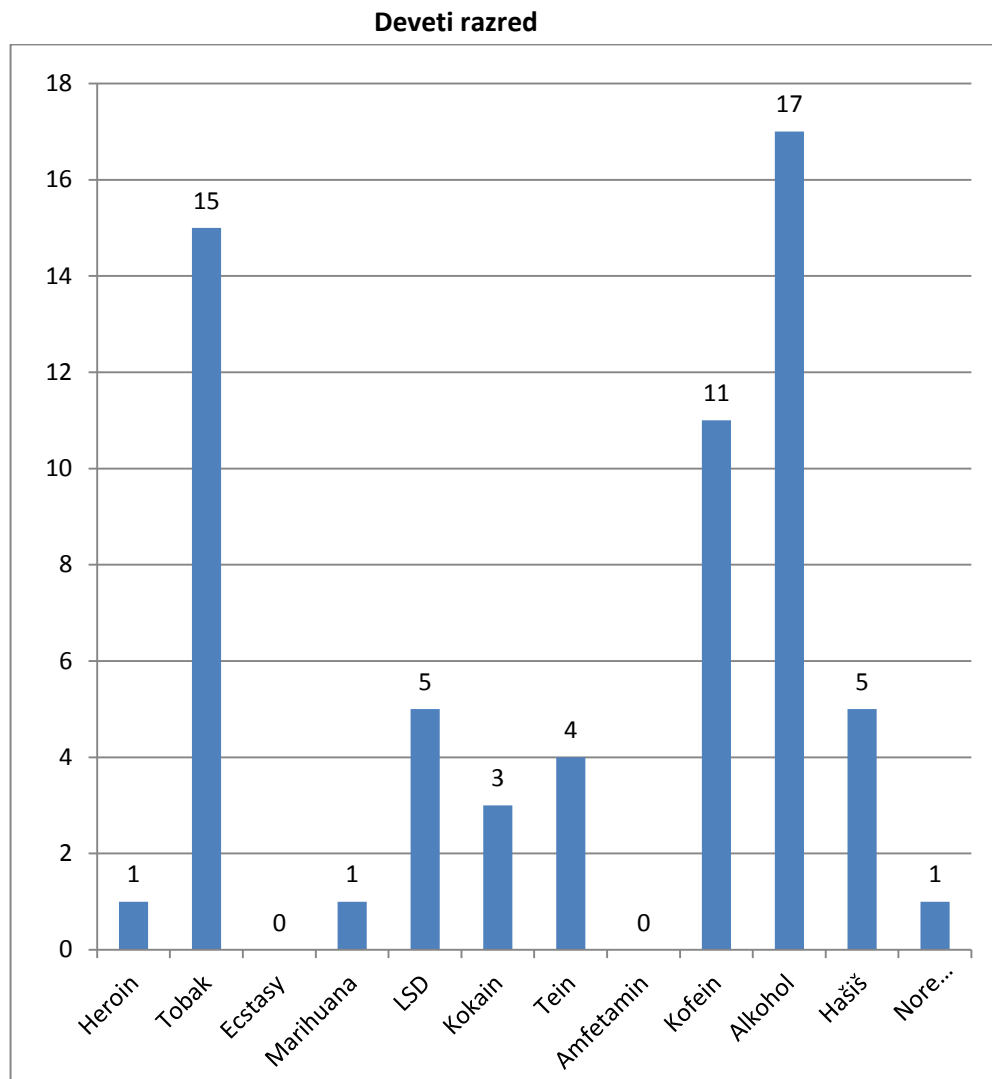
Ugotovitve: Učenci devetega razreda se v večini zavedajo, da vseh drog ne moremo dobiti na legalen način, z izjemo nekaj učencev, ki pa menijo, da jih lahko.

Graf 38: Ali lahko do vseh drog pridemo na legalen - zakonit način? – 8. razred

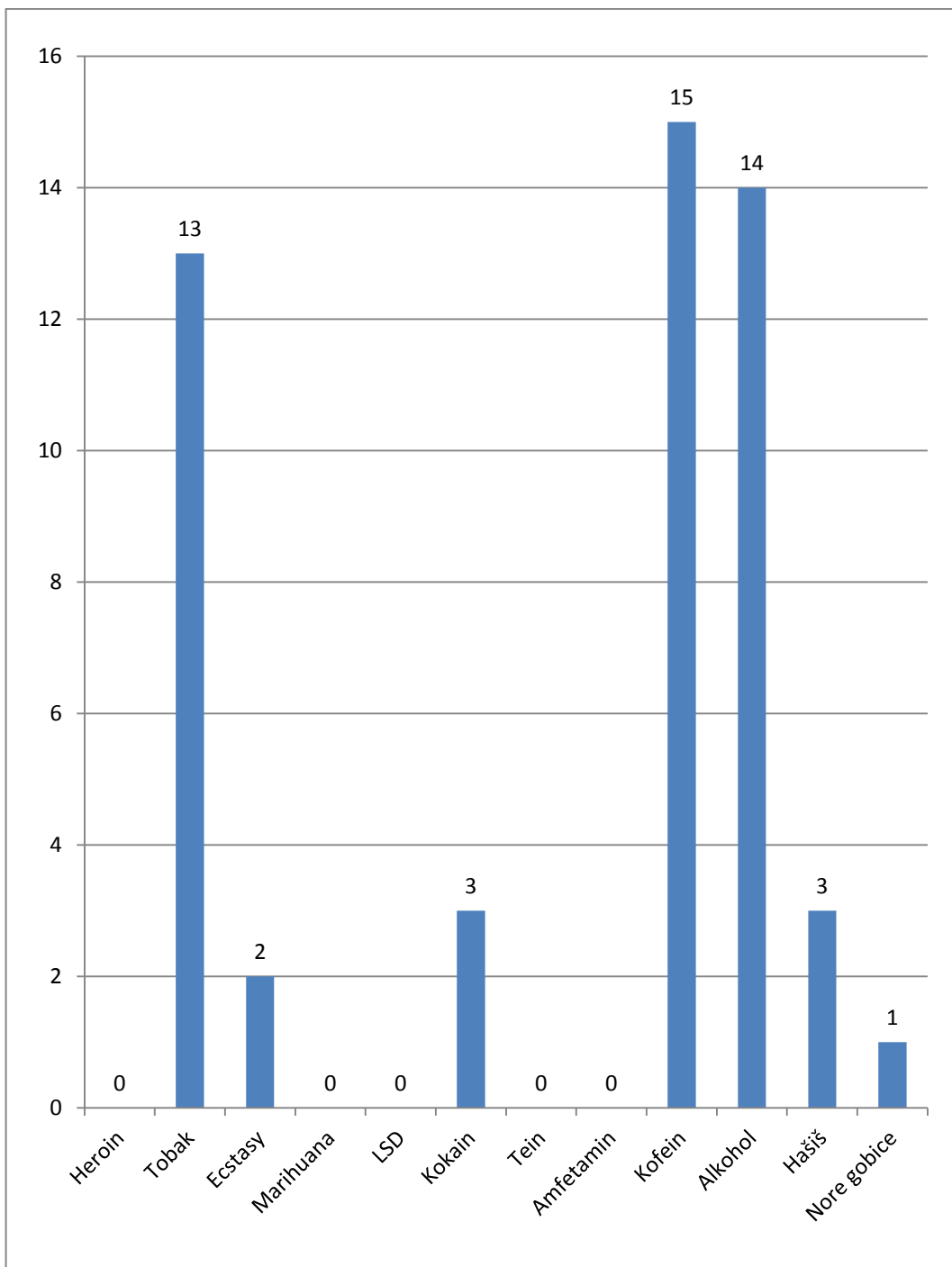
Ugotovitve: Skoraj vsi učenci se zavedajo, da do vseh drog ne moremo priti na legalen način.

6. Vprašanje - Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko pridobiš na zakonit način.

Graf 39: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko pridobiš na zakonit način – 9. razred

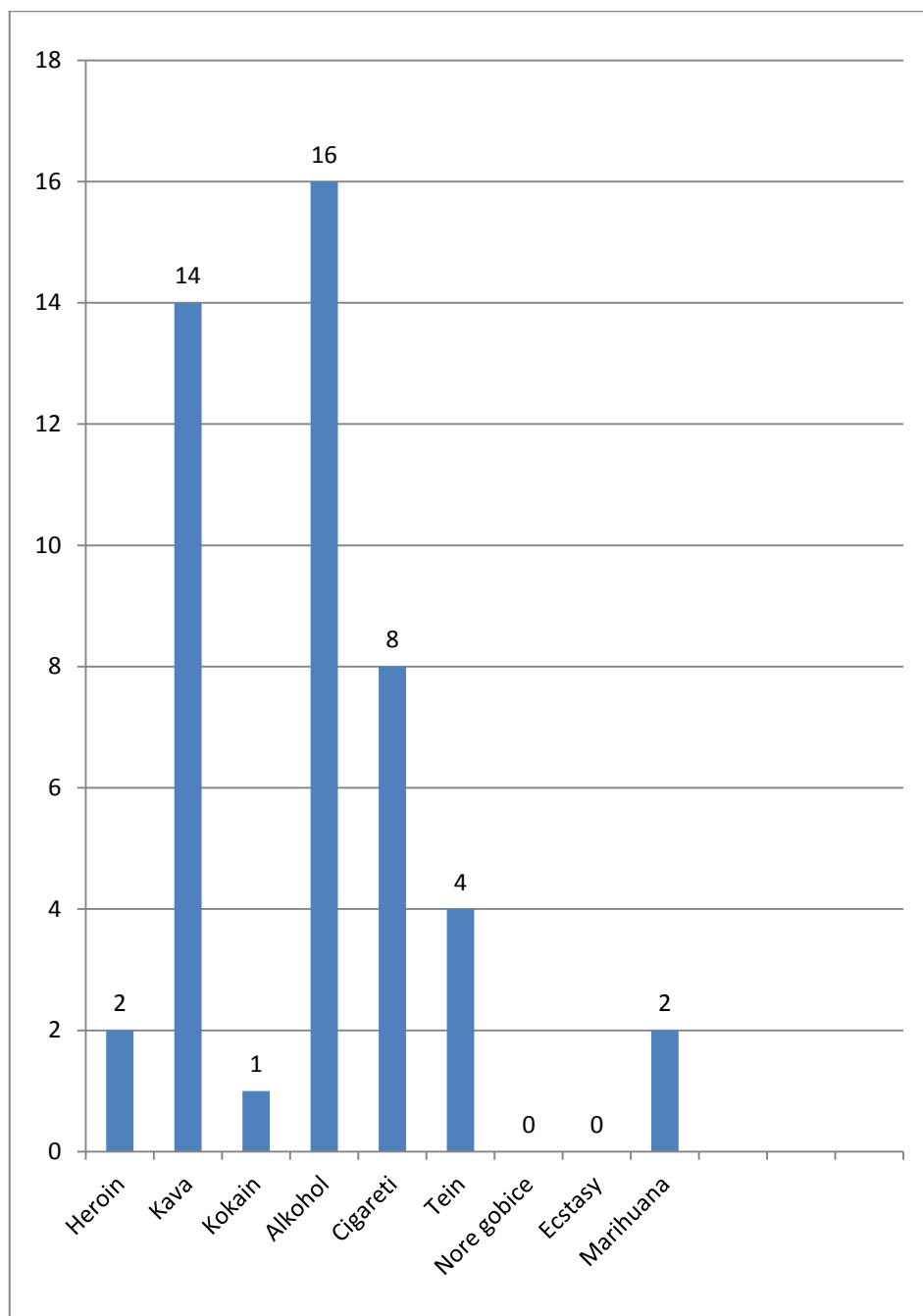
Ugotovitve: Vsi učenci devetega razreda vedo, da lahko na legalen način pridejo do alkohola, večina pa ve, da tudi do tobaka in kofeina. Presenetljivo pa se nama zdi, da jih kar nekaj misli, da se da legalno kupiti tudi kokain, hašiš, LSD, nore gobice in heroin. Prav tako ugotavljava, da jih le četrtnina pozna tein.

Graf 40: Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko pridobiš na zakonit način – 8. razred

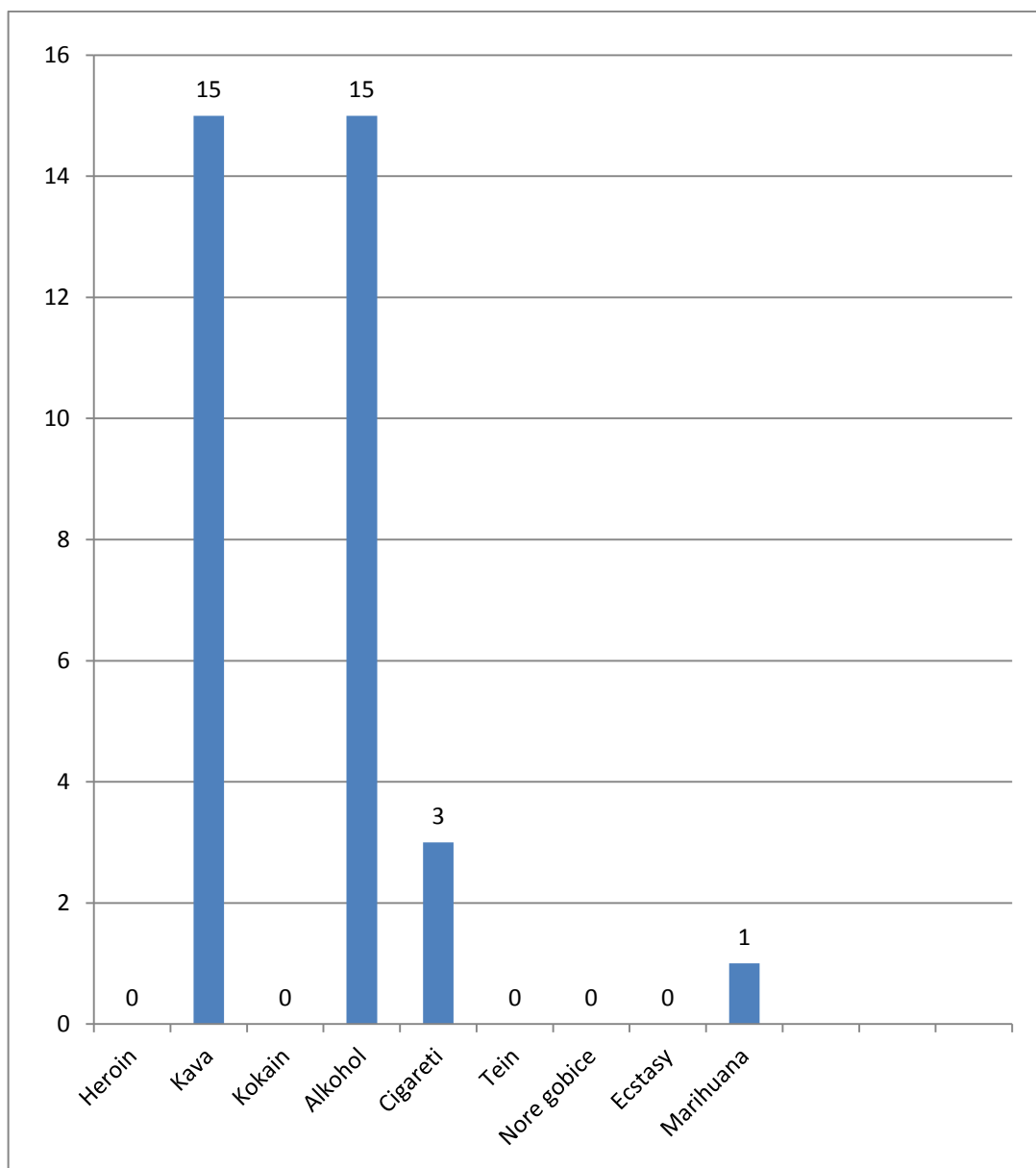
Ugotovitve: Učenci osmega razreda v glavnem poznajo tako imenovane legalne droge, razen teina. Pokazalo se je, da pa jih nekaj meni, da lahko na legalen način pridejo tudi do hašiša, kokaina, norih gobic in ekstazija.

7. Vprašanje - Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a.

Graf 41: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a – 9. razred

Ugotovitve: Večina učencev je že poskusila alkohol ter kavo, polovica pa je tudi že kadila. Nobeden pa še ni poskusil norih gobic in ekstazija. Zaskrbljujoč pa se nama zdi podatek, da sta dva učenca že poskusila marihuano in heroin, en učenec pa tudi kokain.

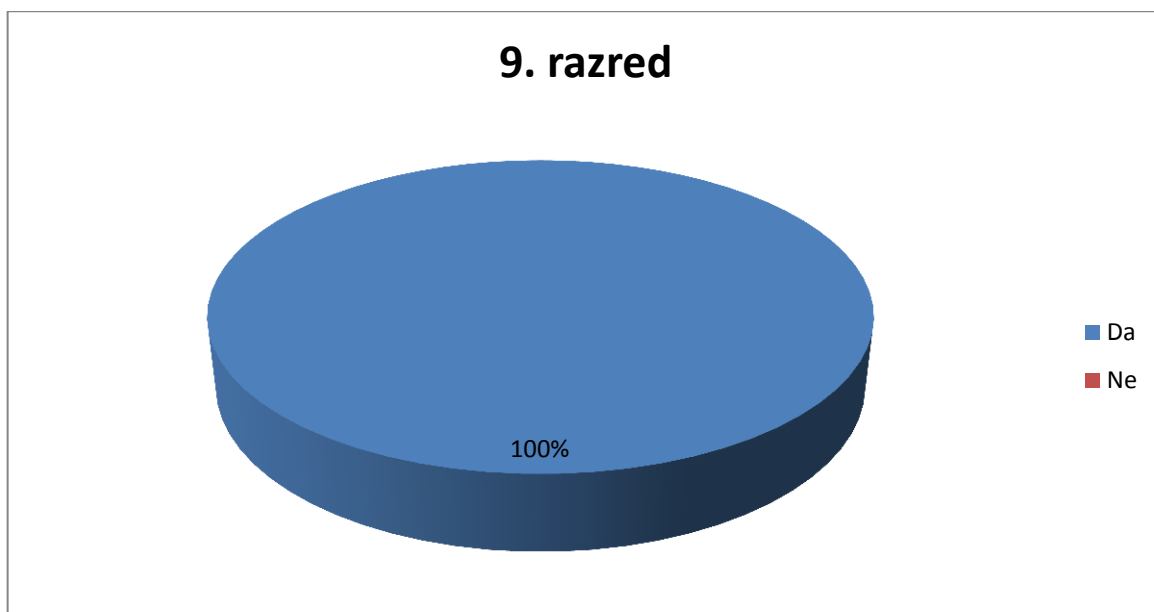

Graf 42: Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a – 8. razred

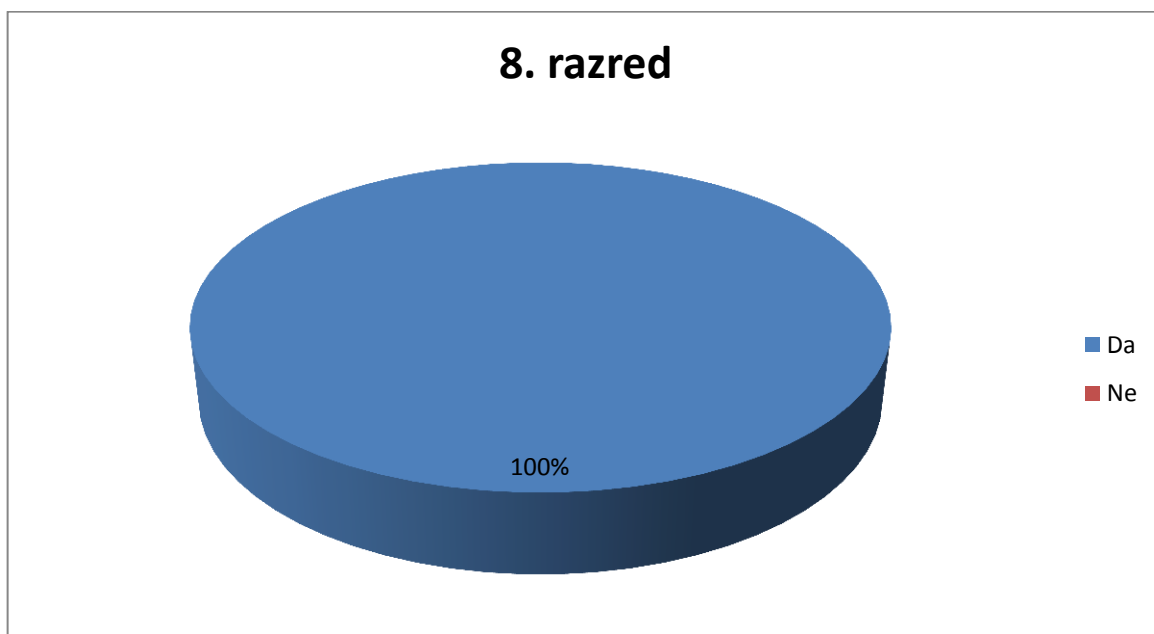
Ugotovitve: Anketa je pokazala, da le en učenec osmega razreda še ni poskusil alkohola in kave. Trije učenci so tudi že kadili. Eden pa je zapisal, da je poskusil tudi marihuano. Veseli pa naju, da še nihče ni poskusil heroina, kokaina, norih gobic ter ekstazija.

Ugotavljava, da učenci ne poznajo teina, saj ga glede na odgovore, ni poskusil še nihče.

8. Vprašanje - Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice?

Graf 43: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 9. razred

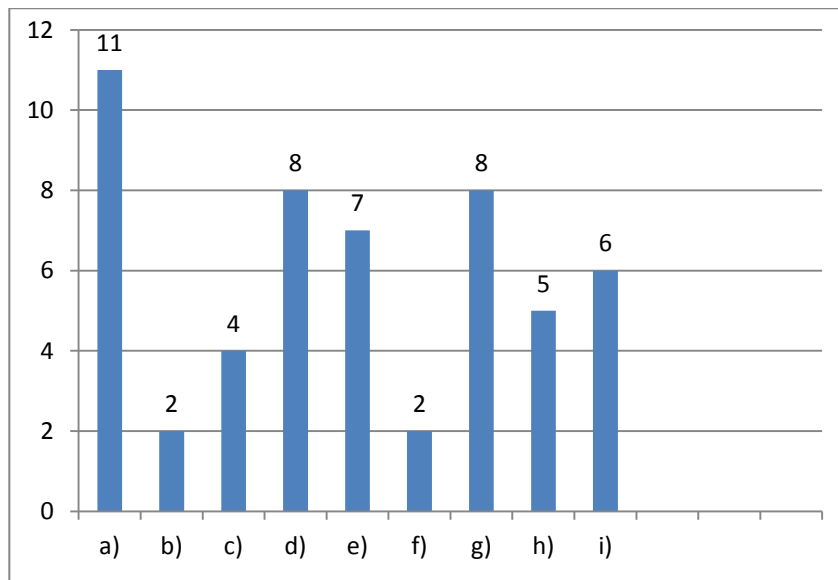

Graf 44: Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice? – 8. razred

Ugotovitve: Vsi učenci vedo, da so droge nevarne in da njihovo uživanje pušča nevarne posledice našemu organizmu.

9. Vprašanje - Katere izmed naštetih posledic uživanja drog, se pojavljajo najpogosteje?

Deveti razred

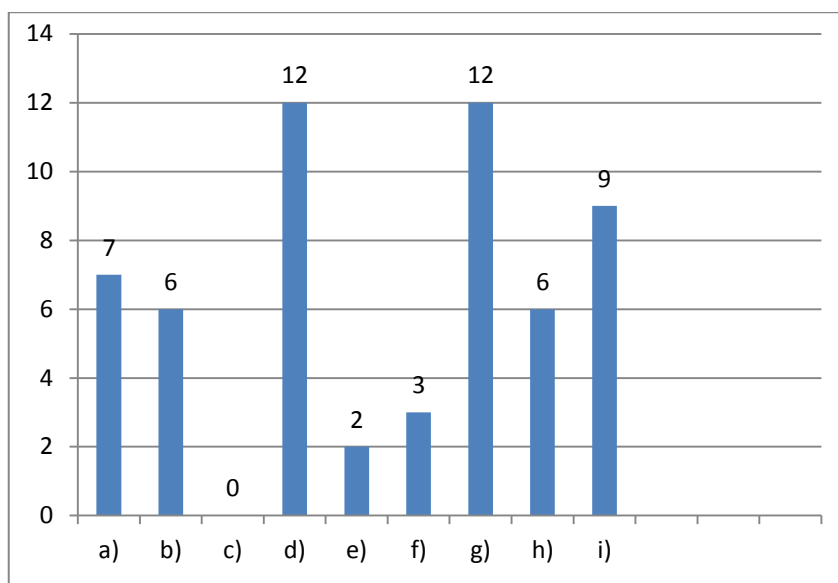

Graf 45: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 9. razred

a)	Slabost in bruhanje
b)	Izpadanje las
c)	Zmanjšana želja po spolnosti
d)	Slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost, pomanjkanje ambicij
e)	Hepatitis C, AIDS, in druge infekcije zaradi posebnega načina življenja
f)	Zožene zenice in slabši vid ponoči
g)	Hitrejše in ne redno bitje srca
h)	Občutek tesnobe, panike in depresije
i)	Kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija, ali preprodaja drog, da si zagotovijo denar za svojo "razvado"

Ugotovitve: Največ učencev meni, da sta najpogostejši posledici jemanja drog slabost in bruhanje. Polovica se zaveda, da imajo uživalci težave tudi s spominom, koncentracijo, pomanjkanjem ambicij ter hitrejšim in nerednim bitjem srca. Presenetljivo malo učencev je zapisalo, da se jim zdijo problem kriminalne aktivnosti in nalezljive bolezni.

Osmi razred

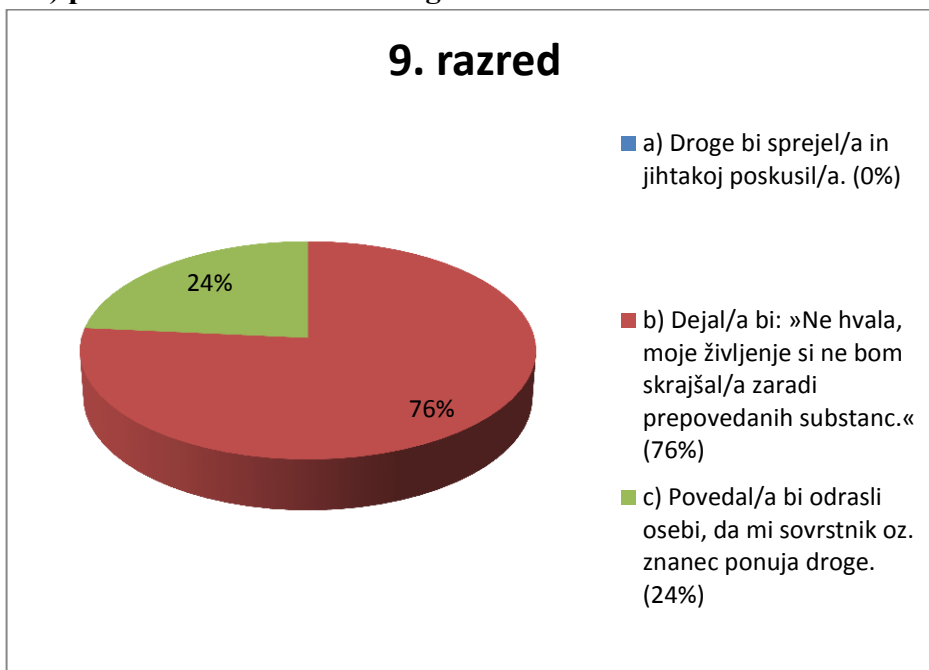

Graf 46: Katere izmed naštetih posledic uživanja drog se pojavljajo najpogosteje? – 8. razred

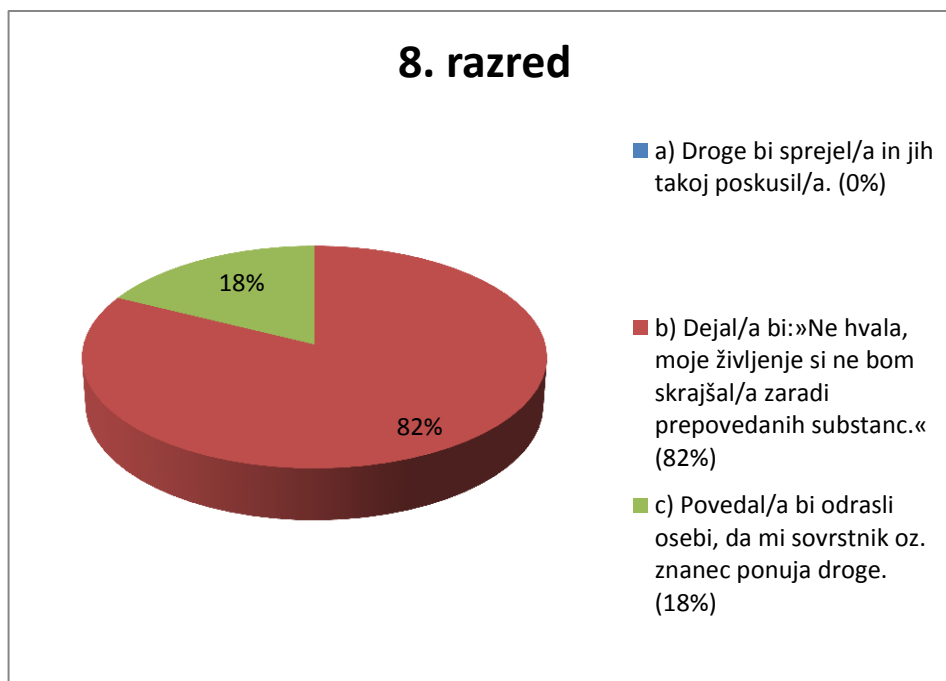
a)	Slabost in bruhanje.
b)	Izpadanje las.
c)	Zmanjšana želja po spolnosti.
d)	Slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost, pomanjkanje ambicij.
e)	Hepatitis C, AIDS, in druge infekcije zaradi posebnega načina življenja.
f)	Zožene zenice in slabši vid ponoči.
g)	Hitrejše in ne redno bitje srca.
h)	Občutek tesnobe, panike in depresije.
i)	Kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija, ali preprodaja drog, da si zagotovijo denar za svojo "razvado".

Ugotovitve: Učenci so izpostavili kot problem uživanja drog slab spomin, težave s koncentracijo, kratko pozornost in pomanjkanje ambicij ter hitrejše in neredno bitje srca. Polovica vidi problem tudi v kriminalnih aktivnostih uživalcev. Vse ostale posledice pa je navedlo le nekaj učencev.

10. Vprašanje - Kako bi odreagirala oz. kaj bi naredila, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil kakšno izmed drog?

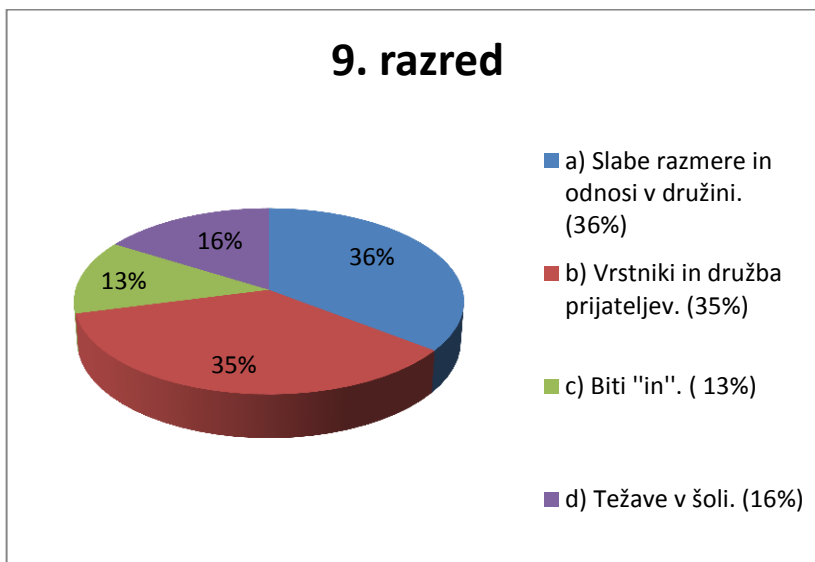
Graf 47: Kako bi odreagirala oz. kaj bi naredila, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog? – 9. razred

Graf 48: Kako bi odreagirala oz. kaj bi naredila, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil katero izmed drog – 8. Razred

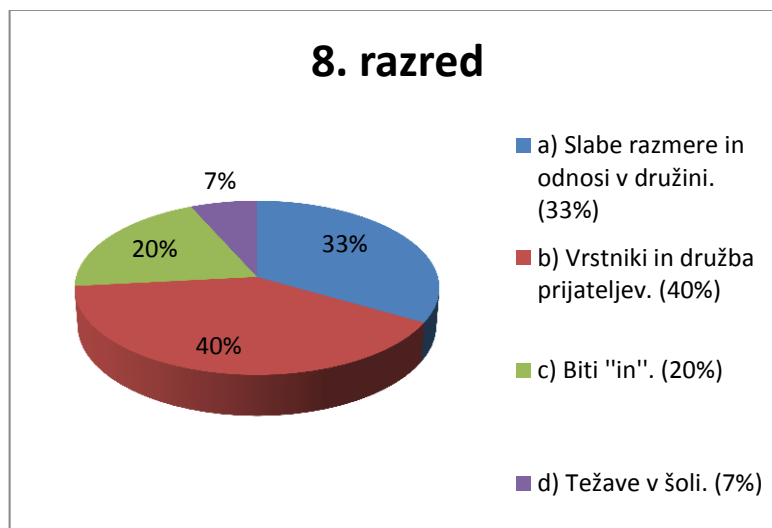
Ugotovitve: 82% učencev osmega in 75% učencev devetega razreda bi drogo zavrnili, nekaj učencev pa bi to, da jim nekdo ponuja droge, povedalo odrasli osebi.

11. Vprašanje - Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog?

Graf 49: Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 9. razred

Ugotovitve: Učenci devetega razreda menijo, da mladostnik prične z jemanjem drog zaradi slabih razmer in odnosov v družini, ali pa so za to krivi vrstniki in družba prijateljev.

Graf 50: Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? – 8. razred

Ugotovitve: Nekoliko več učencev 8. razreda meni, da so glavni krivec za pričetek jemanja drog vrstniki in družba prijateljev. Zelo veliko jih za začetek jemanja drog krivi slabe razmere in odnose v družini.

Ponovno ugotavljava, da težav v šoli ne povezujejo z začetkom jemanja drog.

6 ZAKLJUČEK

Vedno več se govori o tem, da število mladih, ki posegajo po drogah strmo narašča. Zato sva se odločili, da ugotoviva ali to velja tudi za najine sosošolce. Ker se naša šola nahaja v mestu, sva naredili primerjavo s šolo, ki je izven mesta, saj naju je zanimalo, če na vedenje o problematiki drog vpliva tudi okolica, v kateri najstnik živi.

Ob izdelavi najine raziskovalne naloge sva se veliko naučili o vrstah drog, o znakih, ki se pojavijo ob uživanju ter njihovih škodljivih posledicah za organizem.

Z anketnim vprašalnikom pa sva želeli preveriti pet hipotez, ki sva jih postavili.

Prvo hipotezo, ki se glasi: ***Večina učencev pozna pomen besede droga***, sva potrdili.

Z anketo sva ugotovili, da se vsi učenci sedmega in osmega razreda naše šole dobro zavedajo, da je droga zdravju škodljiva, da nas zasvoji in da je zelo težko prenehati z uživanjem. Rezultati so pokazali, da pa 12% devetošolcev meni, da je droga snov, s katero se lahko sprostiš in pozabiš na svoje težave. V primestni šoli pa tako meni 13% osmošolcev, medtem, ko se vsi devetošolci zavedajo njenega pravega pomena.

Najina naslednja hipoteza je bila: ***Večina učencev ve, da lahko do večine drog pridemo le na nelegalen način***. Analiza vprašalnika je pokazala, da lahko tudi to hipotezo potrdiva.

Nekoliko odstopajo le učenci devetega razreda primestne šole, saj jih 12% meni, da temu ni tako. Poleg tega sva ugotovili, da zelo malo učencev pozna tein, kar naju je zelo presenetilo.

Tretja hipoteza se je glasila: ***Večina učencev je seznanjena s škodljivimi posledicami uživanja drog, saj vedo, da droge povzročajo bolezni kot sta hepatitis B in C, okužba z virusom HIV in posledično obolenjem AIDS, da vplivajo na neredno in hitrejše bitje srca, da vzbujajo občutek tesnobe, panike in depresije ter vodijo v kriminalna dejanja***. Ta hipoteza se je izkazala za pravilno, saj se vsi učenci zavedajo škodljivih posledic uživanja drog. Se pa njihovi odgovori zelo razlikujejo po tem, katere posledice se pojavljajo najpogosteje. Učenci 7. razreda menijo, da so najpogostejše posledice jemanja drog kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija ali preprodaja drog. Učenci 8. razreda menijo podobno, kot učenci sedmega razreda. Učenci 9. razreda pa menijo drugače. Učenci odgovarjajo, da so slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost in pomanjkanje ambicij najpogostejša posledica uživanja drog. Na drugo mesto pa uvrščajo kriminalne aktivnosti. Enake posledice so na 1. mesto razvrstili tudi učenci 8. razreda primestne šole.

Največ učencev 9. razreda primestne šole pa meni, da sta najpogostejši posledici jemanja drog slabost in bruhanje.

Presenetil naju je zelo nizek odstotek zavedanja učencev, da uživanje drog pomeni velike možnosti za okužbo z nevarnimi boleznimi.

Četrta hipoteza je bila *Misliva, da so najini vrstniki izmed drog poskusili le cigarete (nikotin), kavo (kofein), čaj (tein) in alkohol*. To hipotezo lahko potrdiva le delno. Večina učencev je res poskusila le te droge, a analiza ankete je pokazala, da je med 4 – 7% učencev uživalo tudi marihuano. 4% učencev pa celo kokain, heroin in nore gobice. Ugotovili sva tudi, da med učenci mestne in primestne šole glede tega ni razlik.

Najina zadnja hipoteza je bila: *Na začetek eksperimentiranja z drogami vplivajo pritiski prijateljev iz vrstniške skupine in radovednost*. Tudi to hipotezo lahko potrdiva le delno. Učenci so namreč v vseh razredih navedli kot pomemben vzrok za začetek jemanja drog tudi slabe razmere in odnose v družini. V vseh razredih pa je le malo takih, ki se jim zdi, da bi začeli posegati po drogah zaradi težav v šoli.

Analiza vprašalnika je pokazala še eno zanimivost. 13% učencev 7. razreda naše šole, bi sprejelo ponujeno drogo. Ta odstotek se prepolovi med učenci 8. in 9. razreda. Na primestni šoli, pa učenci ponujene droge ne bi sprejeli.

Ugotovili sva, da so droge med mladimi bolj razširjene kot sva mislili. Tako v mestu, kot izven mesta, se učenci v glavnem zavedajo prisotnosti in škodljivih posledic jemanja drog, čeprav sva na začetku mislili, da učenci izven mesta ne bodo vedeli toliko o drogah, kot učenci v mestu.

Meniva, da bi bilo potrebno na nivoju osveščanja o tej problematiki, tako mladostnikov kot njihovih staršev, narediti še veliko. Kajti, če bi mladostniki in njihovi starši vedeli o drogah in njihovih škodljivih učinkih toliko, kot sedaj veva midve, bi bilo zagotovo veliko manj takih, ki bi se odločili za drogo!

VIRI IN LITERATURA

Knjižni viri:

Kastelic.A.Mladostnik in droga.Ljubljana.1999.Domus

Najk.A.Droge.Ljubljana.2002.Educy

Internetni viri:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/kofein>

<https://sites.google.com/site/ddenis2a/droge/uzivanje-drog-in-razvoj-odvisnosti>

<http://www.policija.si/index.php/preventiva-/preventiva/428>

PRILOGE – Anketa

DROGE V DANAŠNJI DRUŽBI

Pozdravljen/a!

Sva učenci 8. razreda. Delava raziskovalno nalogo o poznavanju in nevarnih posledicah uživanja drog med mladimi v naši družbi. S to anketo bi radi pridobili nekaj podatkov, ki jih bova uporabili pri najinem raziskovanju. Zagotavljava ti popolno anonimnost in te naprošava za iskrene odgovore.

1. Spol:

- M
- Ž

2. Razred:

- 7.
- 8.
- 9.

3. Kaj pomeni beseda droga? (izberi en odgovor)

- a) Označuje snov, s katero se lahko sprostiš in pozabiš na vse težave.
- b) Označuje snov, ki nas zasvoji in z uživanjem le te, ne moremo prenehati.
- c) Označuje snov, ki je zelo zdrava za naše telo.

4. Ali besedi droga in mamilo pomenita enako?

DA NE

Če si odgovoril/a z NE, obrazloži zakaj.

5. Ali lahko pridemo do vseh drog na legalen - zakonit način?

DA NE

6. Med naštetimi snovmi izberi tiste, za katere meniš, da so legalne in jih lahko dobiš na zakonit način .

a) Heroin	b) Tobak
c) Ekstazi	d) Marihuana
e) LSD	f) Kokain
g) Tein	h) Amfetamin

- i) Kofein
- j) Alkohol
- k) Hašiš
- l) Nore gobice

7. Izmed spodaj naštetih substanc izberi in obkroži tiste, ki si jih že kdaj poskusil/a!

- a) Heroin
- b) Kava
- c) Kokain
- d) Alkohol
- e) Cigareti
- f) Tein
- g) Nore gobice
- h) Ekstazi
- i) Marihuana - trava

8. Ali se strinjaš, da so droge nevarne in lahko v tvojem organizmu pustijo škodljive posledice?

DA NE

9. Katere izmed naštetih posledic uživanja drog, se pojavljajo najpogosteje? Izberi 3!

- a) Slabost in bruhanje.
- b) Izpadanje las in zob.
- c) Zmanjšana želja po spolnosti.
- d) Slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost, pomanjkanje ambicij.
- e) Hepatitis C, AIDS in druge infekcije zaradi posebnega načina življenja.
- f) Zožene zenice in slabši vid ponoči.
- g) Hitrejše in neredno bitje srca.
- h) Občutek tesnobe, panike in depresije.

Kriminalne aktivnosti, kot so kraja, prostitucija ali preprodaja drog, da si zagotovijo denar za svojo "razvado".

10. Kako bi odreagirala/a oz. kaj bi naredil/a, če bi ti vrstnik (prijatelj, znanec) ponudil kakšno izmed drog?

- a) Droge bi sprejel/a in jih takoj poskusil/a.
- b) Dejal/a bi: »Ne hvala, moje življenje si ne bom skrajšal/a zaradi prepovedanih substanc.«
- c) Povedal/a bi odrasli osebi, da mi sovrstnik oz. znanec ponuja droge.

11. Kaj oz. kdo lahko vpliva na to, da se mladostnik odloči in začne uživati katero izmed drog? (izberi dva odgovora)

- a) Slabe razmere in odnosi v družini.
- b) Vrstniki in družba prijateljev.
- c) Biti »in«.
- d) Težave v šoli.

Zahvaljujete se ti za iskrene odgovore! ☺